

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25— Din
za inozemstvo 40— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova
ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvanska ul. 1.
Celje, Aleksandrova s.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 12. februarja.

Klerikalizem bo v novi Narodni skupščini zastopan samo po poslancih SLS iz Slovenije. Pri nedeljskih volitvah je klerikalizem zgubil zadnje svoje postojanke izven Slovenije v Vojvodini med Šokci in Bunjevci, ki so imeli v razpušteni Narodni skupščini tri mandate v Jugoslovanskem klubu.

Ze pri volitvah l. 1923. so klerikalci izbrili svoje maloštevilne mandate v Hrvatski, Dalmaciji in Bosni. Klerikalna stranka, ki je po prevratu prekrstila radi tedanje politične konjunktive svoj parlamentarni klub v Jugoslovanski klub in ki je upala prva leta obstoja Jugoslavije, da se bo mogla razširiti preko mej Slovenije in se vgnezditi tudi v ostalih jugoslovanskih pokrajinah, je pri nedeljskih volitvah reducirana od 24 na 19—20 poslancev.

Klerikalizem v Jugoslaviji nima življenske sile. Ako je ostal za enkrat v premoči še v Sloveniji, je to samo posledica ogromnega pritiska na volilce od strani slovenske politikujoče duhovščine, ki se ni ustrašila kljub nasprotnemu stališču Vatikana zlorabljati vero in cerkev v svoje agitacijske namene.

Nikjer drugod izven Slovenije se ni katoliška duhovščina izpostavljala tako brezobzirno v volilnem boju kakor ravno v Sloveniji. In vendar so interesi katoliške cerkve v drugih jugoslovanskih pokrajinah isti, kakor v Sloveniji. Vzroka temu pojavu je iskati v višji cerkveni oblasti v Sloveniji, ki daje zaščito samo politikujoči duhovščini v okrilju — SLS, vse one duhovnike pa, ki se politično ne izpostavljajo in se posevčajo samo svojem poklicu, zapostavlja in celo preganja. Saj je znano, kakšen teror vlada v škofiji in s kako brezobzirnostjo se predstavljajo na najslabše župnije duhovniki, ki nečesto biti slepo orodje klerikalne politike. Slovenski duhovnik je prisiljen uganjati politiko, ako noče, da pride za vse življenje v prognanstvo na kakšno zakonito gorsko župnijo, in kadar je v vrtnicu političnega agitacijskega boja, mora ostati sam sebi dosleden ter se posluževati vseh mogočih dopustnih in nedopustnih sredstev, da si ohrani vpliv nad svojimi ovčicami in s tem tudi navidezni ugled.

Spričo globoko vcepljene zmote, da spadajo poleg pohajanja k maši in k spovedi tudi volitve za SLS k cerkvenemu opravilu, ni čudno, da so množice tudi to pot istovetile verske interese s političnimi cilji SLS. Tem bolj razumljivo je to, ker so župniki in kaplani porabljali na številnih krajih skrajni teror, pretili vernikom s hudim in peklorim ter jim pretili, da jim na smrtni postelji ne bodo dali odveze in da jih tudi po katoliških obredih ne bodo pokopali, ako ne volijo dr. Korošca. Pomisliti moramo, da je ta teror za našega kmeta neizmerno hušji nego vsake druge vrste teror. Hudič in pekel je za kmečko hišo pri nas največji strah na svetu.

Nedeljske volitve v Sloveniji so pokazale zelo velik napredek neklerikalnih glasov, ki je tem dragocenejši, ako se pomisli, da je bilo oddanih za Narodni blok 24.000 glasov od volilcev ki so se popolnoma emancipirali vpliva politikujoče duhovščine. Zavedamo se, da se vrši proces ozdravljenja političnih razmer pri nas le polagoma, a baš to nam je dokaz, da bo ozdravljenje korenito. Z naraščanjem izobrazbe in s sistematičnim delovanjem med širokimi ljudskimi množicami, zlasti med mladino, bo preje, kakor si to misli politikujoča duhovščina, nastopila uvidevnost o pogubnosti klerikalne politike tako za kulturno, gospodarsko in socialno, kakor tudi za versko življenje Slovencev.

Naša pot gre samo naprej. Dosedaj smo še pri vsakih volitvah napredovali. Kar je bilo glasov oddanih za Narodni blok, ne omahuje in je trdno, kakor skala. Tudi če veliko tistih, ki so sedaj glasovali za SLS, bo obrnilo hrbet ljudem, ki pod pretvezo obrambe vere in cerkve slovensko ljudstvo samo gospodarsko in duševno izkoriščajo v svoje sebične namene.

Jasno je, da mora napraviti red v katoliški cerkvi v Jugoslaviji in predvsem v Sloveniji samo Vatikan, ako nočemo priti do kulturnega boja, ki si ga nihče ne želi. Predstava jugoslovanske vlade pri Vatikanu v tej zadevi ne sme ostati na pol poti. Začeto delo se mora nadaljevati in prvi vrsti pri sklepanju konkordata z Vatikanom. To je v interesu naše države, a še v večji meri v interesu katoliške cerkve.

Izid zadnjih volitev je pokazal, da je ostal klerikalizem omejen samo na Slovenijo in da se bo razvoj političnih razmer v Jugoslaviji vršil brez njega in preko njeza. Katoliške cerkve v Jugoslaviji

Vlada pripravlja važne politične zakone

STROŽJE UVELJAVLJANJE RABE DRŽAVNEGA JEZIKA PRI URADIH. — PRIPRAVA NOVELE K VOLILNEMU ZAKONU.

Beograd, 12. februarja. p. Ker se je politični položaj popolnoma stabiliziral, so začela vsa ministristva pripravljati gradivo za Narodno skupščino. Vlada je tokrat čvrsto odločena, da stopi pred parlament z važnimi političnimi predlogi, ker se čuti dovolj močno, da jih bo mogla izvesti. To se vidi posebno iz navodil, ki jih izdeluje za postopanje naših delegacij pri pogajanjih z Italijani in Madžari. Minister za izenačenje zakonov je dobil nalog, naj izdela razne važne politične zakone, kakor tiskovni zakon, zakon o zborovanjih in društvi in načrt novele k volilnemu zakonu. Prosvetni minister se bavi s šolskimi zakoni. Minister Pribičević hoče odpraviti nemške in madžarske paralele na srednjih šolah. Posebno kar se tiče nemških šol, se je uradno ugotovilo, da je stanje našega šolstva v Burgenlandu in na Koroškem tako, da o njem ni mogoče resno govoriti. Naša država ne more iti na roko Nemcem v Vojvodini, dokler ne izpolni avstrijska vlada v Burgenlandu in na Koroškem onih obveznosti, ki jih nalaga mirovna pogodba. S tem odločnim korakom prosvetnega ministra se bodo definitivno odstranili zadnji sledovi protinarodnega in obsojanja vrednega postopanja dr. Korošca, ki je za svojega ministirovanja odvarjal v Vojvodini nemške in madžarske šole v škodo našega življa. Ministrski svet se bavi tudi z vprašanjem čim doslednejše rabe državnega jezika v vseh držav. nih uradih, posebno pa v Vojvodini in Sloveniji. Znano je, da se v državnih uradih še vedno rabi nemščina in madžarščina. Tako ima minister pravde

poročilo, da v Mariboru nemški advokati še vedno pred sodnijo razpravljajo nemško. Vse to se bo sedaj odpravilo.

Beograd 12. februarja. p. V vladnih krogih se živahno razpravlja o noveli k volilnemu zakonu, ki naj bi korigirala do sedanja neenakost pri razdelitvi mandatorov. Ta neenakost izvira iz dejstva, da sedanjí proporc velikim državnim strankam ne dopušta zbirati glasov izven okvira različno prikojenih volilnih okrožij. Tako je n. pr. klerikalna stranka, ki je povsem provincialnega značaja in povrh še separatistična, dobila 20 mandatov za 100.000 glasov, medtem ko so samostojni demokrati za skoraj isto število mandatov dali preko 250.000 glasov. Kot nujen korektiv te krivdnosti se smatra ucvdba drugega (državnega) skrutinja, pri katerem bi se razdelili vsi mandati, ki so ostali brez količnika, med one stranke, ki imajo vsaj v 10 volilnih okrožjih po najmanj 1000 glasov. S tem bi bile male skupine potisnjene nekoliko v ozadje, kar je s stališča normalizacije političnih prilik le želeti v razpravljani pa še drug projekt, ki se naslanja na načela francoskega volilnega zakona. Vsekakor bo vlada preko spomlad izdela konkretne projekt ter ga sprejela v parlamentu. Prihodnje volitve se bodo gotovo vršile po novem zakonu.

Beograd, 12. februarja. r. Današnji dan je bil precej živahen. V skupščini se je nahajalo večje število poslancev; pač pa v predsedstvu vlade ni bilo oprakov, ker je danes radikalni praznik Treh hierarhov in se na ta dan po vsej državi v radikalnih krogih prirejajo zabave in slave.

Državni odbor ugotavlja volilne rezultate

RAZPIS PRVIH NAKNADNIH VOLITEV. — DŽEMIJETOVSKI MANDAT NI VELJAVEN TER JE IZVOLJEN SAMOSTOJNI DEMOKRAT. — ZAGREBSKI GLAVNI VOLILNI ODBOR POSTAVLJA OPOZICIJSKALNE LISTE NA LAZ. SRAMOTNI NAKLEPI OPOZICIJE.

Zagreb, 12. februarja. r. Kadarkoli so radičevci apelirali na Evropo, ko so pošiljali svoje spomence v Ženevo in Haag, je Radiča ogorčeno napadal Davidovičev tisk, češ da je to izdajstvo državnih in narodnih interesov in da je treba nesoglasja poravnati parlamentarnim potom. Ko je Radič postal glavni stebel Davidovičevega opozicijskega bloka, so davidovičevci molče odobrili Radičeva izdajalska potovanja v London in Moskvo in se pozneje začeli popolnoma izpostavljati zani. V presoji državnih in narodnih koristi so davidovičevci v svoji strankarski strategiji izgubili končno vsako mero in padli so celo tako daleč, da piše današnja «Slobodna Tribuna» popolnoma v veleizdajalskem duhu Radiča na uvodnem mestu ole: «Po našem mnenju ima opozicija še eno dolžnost. Ona je dolžna, da z dokumentirano publikacijo obvesti evropsko javnost in civilizirani svet o volilnih atrocitetah režimu. To se mora napraviti solidarno s stališča zaščite človeških in državljanjskih pravic.» Po mnenju davidovičevcev se mora torej alarmirati Evropa v korist defetistov in separatistov. Oni hočejo, da bi se vmeševalo inozemstvo v naše notranje politične razmere. To je res prava veleizdajalska politika, ki samo ka-

že, kako globoko so padli Davidovičevci pristaši v svoji strankarski zagrozenosti.

Beograd, 12. febr. p. Danes se je vršila seja državnega odbora ki je skienil, da se imajo v nekaterih občinah volilnega okrožja dr. Ninčiča v Vojvodini vršiti naknadne volitve. Definitivno je ugotovljeno, da je propadel pri volitvah Davidovičevcev pop Gjoka Popovič, ki je zahteval naknadne volitve, pa je bila njegova zahteva zavrnjena. V tem okrožju so izvoljeni vsi trije radkaši. Pri volitvah je tudi propadel Ferad beg Draga, edini džemijetovec, ki je bil po prvih vesteh izvoljen. Na njegovo mesto pride samostojni demokrat Mihaelovič, učitelj iz Mitrovice. S tem mandatom pošljejo samostojni demokrati 23 poslancev v Narodno skupščino.

Zagreb, 11. febr. r. V uradnih «Narodnih Novinah» objavlja danes glavni volilni odbor zagrebske županije volilni rezultat v zagrebski županiji. Komunikie odločno zavrača trditve, da so se vršila v zagrebski županiji kakšna nasilstva. Glasom komunikie je izvoljenih v tej županiji: 10 radičevcev in 3 samostojni demokrati: dr. Edo Lukinič, Valerijan Pribičević in dr. Gliša Tadič.

Manjšinsko vprašanje na Reki

Beograd, 12. februarja. p. Danes popoldne je bila seja odbora ministrov, katere so se udeležili gg. Pribičević, dr. Žerjav, Trifković, dr. Ninčič in dr. Drinković. Seje so se udeležili tudi naši delegati za pogajanja z Italijani na konferenci v Firenci, dr. Rybaj in dr. Meličič. Na današnji seji so bile definitivno izdelane instrukcije za postopanje naše delegacije na firenški konferenci glede manjšinskega vprašanja na Reki.

SREDSTVO PROTI BAKTERIJAM V LEDICAH.

London, 12. februarja. s. Zdravnik doktor Leonard je po dolgoletnem trudu iznašel sredstvo, ki v kratkem času pomori vse bakterije v ledicah. Ni še gotovo, ali bo novo sredstvo, ki se imenuje «Hexylresorcinol», umorilo tudi bolezenske kali drugih telesnih delih.

more zato pričakovati koristi samo od lojalnega stališča njenih predstavnikov napram državi.

Mi samo želimo, da bi se v korist slovenskega ljudstva čim preje razčistilo razmerje katoliške cerkve do države, ker hočemo, da ima ljudstvo od vzajemnega sodelovanja s Hrvati in Srbi čimveč koristi, ki jih v svojem političnem separatizmu ne more doseči v taki meri, kakor bi jih v nasprotnem slučaju.

Ublaženje grško-turškega konflikta

Beograd, 12. febr. p. Po informacijah zunanjega ministristva se je spor med Grčijo in Turčijo znatno omilil vsled intervencije zaveznikov. Vse kaže, da so sedaj Grki in Turki že stopili v stike, da se spor poravnava. Zdi se tudi, da bo Turčija popustila v svoji upornosti.

Velik požar v Zagrebu

Zagreb, 12. februarja, r. V tvornici lesnih izdelkov «Dila» d. d. na Savski cesti je nastal danes požar, ki se je razširil z veliko nagloto. Reševalna dela so bila silno otežkočena, ker tamkaj ni hidrantov in so morali gasilci dovažati vodo z vozovi. Ogenj je bil omejen šele ob pol 11. ponoči. Škoda znaša več milijonov dinarjev, ki pa je popolnoma pokrita pri petih zavarovalnicah. Požar je bil tako velik, da je žarelo nebo daleč naokoli. V veliki nevarnosti sta se nahajali tudi sosednji tvornici za kartonažo in pohištvo.

MINISTER ŽERJAV V AVDIJENCI.

Beograd, 12. februarja, r. Danes popoldne je bil na dvoru v avdijenci pri kralju minister za šume in rudnike doktor Žerjav, ki je poročal kralju o političnem položaju in velikem uspehu Narodnega bloka v Sloveniji.

Kapitulacija opozicije

VČERAŠNJA SEJA OPOZICIJSKIH SEFOV SE JE VRŠILA V ZNAMENJU SPLOŠNE POTRTOSTI IN MEDSEBOJNIH PREPIROV. — DO SKLEPOV NI PRISLO.

Beograd, 12. februarja. r. Danes so semkaj prišli dr. Korošec, Gostinčar, Zebot, dr. Spaho, dr. Behmen, Pavle Radič in dr. Polić. Opozicijski voditelji so se sestali popoldne med 11. in 12. uro ter so imeli prvo seja načelnikov opozicijskega bloka, na kateri so se izključno bavili s poročili o izidu volitev. Seja se je popoldne ob 3. nadaljevala.

V vrstah opozicije se opaža potrtost in ni več prejšnje bojevitosti, kar pomenja očitno priznanje, da niso sposobni boriti se z vlado, ki ima absolutno večino. V tem smislu je značilno pisanje današnje «Pravde», ki je bila še včeraj izredno bojevitva, v kateri pa danes ni niti sledu te bojevitosti. Nasprotno poziva v današnjem uvodniku vlado na delo v narodni skupščini in zahteva, naj izpolni svoj program. To se v političnih krogih splošno smatra kot kapitulacija.

Na popoldanski seji se je razpravljalo o nadaljni taktiki opozicije. Večina je bila za oportunistično postopanje ter je zlasti g. Davidovič apeliral na radičevce naj ne nadaljuje svoje dosedanje brezpopadne politike. Radičevci so izjavili, da se v ničemer vezati ne morejo in si morajo varovati proste roke. Prišlo je do zelo ostrh precekanj zlasti med radičevci in klerikalci, kateri so se brdiko pritoževali, da jim HRSS «krade mandate». Šele intervencija Ljube Davidovičeva je napravila konec mučnemu prizoru. Na seji je bilo tudi ugotovljeno, da bo po dobljenih informacijah Narodni blok odklonjal stik z vsemi strankami, ki so v zvezi z Radičem. Dr. Spaho je sporočil, da so njegovi približevalni poskusi radikalom bili a limine odklonjeni. Vprašanje, kakšno taktiko naj opozicija vodi v parlamentu, je ostalo odprto. Namera, da se stranke «širšega bloka» abstinirajo od parlamentarnega dela pa je,

kakor vse kaže, definitivno odstavljena z dnevnega reda.

Pri splošni potrtosti, ki prevladuje v opozicijskih vrstah, se ni čuditi, da šefi opozicije niso prišli do nobenega zaključka. Po seji je bil izdan komunikie, ki govori o «nasilnih volitvah» ter pozdravlja, da je Davidovičeva stranka za 4 mandate narastla.

Dr. Spaho je po seji izjavil novinarjem da hoče opozicijski blok s svojimi odločitvami počakati, dokler ne vidi, kaj bo ukrenila vlada z radičevskimi mandati. Dr. Polić in Pavle Radič zahtevata, da se Stjepan Radič in tovariši takoj izpuste iz zapora. Dr. Korošec je priznal, da v Sloveniji ni bilo nasilja, da pa so se gojile zlorabe in celo sleparije. (To je točno. Klerikalci so vršili nečuvane sleparije, s katerimi bodo sedaj imela opravila sodišča. Op. ur.)

Načelniki bloka ostanejo še nekaj dni v Beogrdu, da nadaljujejo pogajanja.

Beograd, 12. februarja. r. Opozicija je danes spravila v «Politiko» vrlo značilen članek, ki na eni strani dokazuje razkroj v opozicijskih vrstah, na drugi pa izraža Davidovičevu pretjno Radiču, da bo ožji opozicijski blok Radiča izoliral ako bo še nadalje vztrajal na svojih ekstremih. Člani Hrvatske Zajednice, ki so bili izvoljeni s pomočjo radičevskih krogov, imajo nalogo, da na HRSS vplivajo v smislu pomirjevanja. Ako pa bo HRSS, odnosno šef Radič še nadalje vztrajal v intranzigentnosti, mora priti do nesporazumljenj med HRSS in med ožjim blokom, nakar bi tudi poslanci Hrvatske zajednice zapustili Radiča, ki bi ostal docela izoliran. Ožji opozicijski blok pa bi se nato skušal približati vladi ter bi kot lojalna opozicija podprl poslovanje v narodni skupščini.

Največja rudniška katastrofa Nemčije

STRAHOVITA EKSPLOZIJA V DORTMUNDSKEM RUDNIKU. — 140 LJUDI MRTVIH. — VZROK EKSPLOZIJE SE NEPOJASNJEN.

Berlin, 12. februarja. z. V pretekli noči se je v Dortmundu dogodila največja katastrofa, kar jih beležijo kronike nemških rudnikov. V rovu «Minister Stein» so se iz dosedaj še nepojasnjenega vzroka vžigali plini, kar je povzročilo silno katastrofo. Okrog 140 rudarjev je bilo deloma poudstih in zmecanih, deloma zadušenih s plinom. Rešilna akcija je bila sicer takoj uvedena, a rešiti so mogli le neznatno število ponesrečenih.

Dortmund, 12. februarja. s. Ko se je izvedelo za katastrofo v rovu «Minister Stein», je nastala med prebivalstvom velika panika. Tekom par ur se je pred vvhodom nabralo več tisoč ljudi. Odigrali so se strašni prizori. Pred vvhodom v rovu je bila postavljena močna policijska straža, ki jo je bilo treba vedno pomnoževati. Večkrat je skušalo prebivalstvo s silo udreti v rovu. Razpoloženje se je posebno vsled tega slabšalo, ker ni bilo mogoče dobiti nikakih točnih poročil o obsegu nesreče. Številni komunisti so porabili priliko za to, da so napadali vodstvo rudnika, češ za kako nizke mezde se mora rudar vsako uro izpostavljati smrtni nesreči.

Ze po nekaj urah rešilnega dela je bilo jasno, da vsled ogromnih mas razvalin ne bo mogoče rešiti nikogar izmed zasutih rudarjev. Prva skupina reševalnega moštva je delala neprestano do 5. ure zjutraj. Pri izkopavanju sta bila usmrčena še dva sanitarci, tako da se je število mrtvih zvišalo na 140. Vzroke nesreče bo, kakor je predpisano, proučil poleg strokovne komisije tudi poseben parlamentaren odbor.

Dortmund, 12. februarja. s. Ravnateljstvo rudnika je preklicalo prvotni sklep da ne bo objavljalo podrobnosti o katastrofi v rovu «Minister Stein». Na ta način se je slika o vzrokih te najtežje katastrofe, ki je kdaj zadela nemško rudarstvo, deloma razčistila. Pred eksplozijo je bilo čuti dva težka udarca, katerima je sledilo podzemeljsko grmenje in močni sunki. Od 44 rudarjev, ki so se nahajali ob času eksplozije v rovu, je bilo mogoče rešiti samo šest. Večina ponesrečenecv je zgorela ter jih je bilo mogoče identificirati samo s pomočjo osebnih legitimacij. Približno 100 rudarjev pa je umrlo vsled zastrupljenja s plini. Na raznih mestih so našli znake, da je mnogo ponesrečenih živelo še več ur po eksploziji.

Danes popoldne je našlo reševalno moštvo posamezne skupine popolnoma zgorelih trupel. Posamezne je zračni pritisk vrgel daleč v stran, tako da so imeli polomljene vse ude. Na steni nekega rova so našli zapisano s kredo: «Do 11. uro zdravil Nas je devet!» Poleg tega napiso so našli vseh devet rudarjev mrtvih.

Na drugih mestih, kjer se je delalo, ni bilo opaziti nikakih znakov o kaki katastrofi.

Vzroke nesreče bo mogoče ugotoviti šele v nekaj dneh. Strokovnjaki izjavljajo, da je nemogoče, da bi bila eksplozija nastala vsled iskre iz kake lokomotive. Rov, v katerem je nastala prva eksplozija, je služil samo za dvigala in zračnice. Če bi se plini vneli na prostoru, kjer so kopali, bi bila katastrofa gotovo zavzela še večje dimenzije.

Kakor se pripoveduje v rudarskih krogih, so se že v četrtek pojavljali predznaki te katastrofe, katerim pa niso posvetili dovolj pozornosti. Vsled iskre neke lokomotive so nastali na večih krajih treskavi plini. Sicer pa je bil rov «Minister Stein» znan kot eden najbolj zračnih. Dosedaj so rešili 29 rudarjev, ki pa so vsi oboleli na zastrupljenju s plinom in jih vsled tega za enkrat ni mogoče zasilšati. Eden od teh je umrl.

ZAVRNJEN BOLGARSKI PROTEST.

Beograd, 12. febr. p. Popoldne je prišel k zunanjemu ministru dr. Ninčiču bolgarski poslanik Vakarjevski in protestiral v imenu svoje vlade zaradi spopada med bolgarskimi četami in pristaši Stamboliškega pri Godku. Bolgarska vlada pravi, da so prišli pristaši Stamboliškega na bolgarsko ozemlje iz Jugoslavije. Dr. Ninčič je zavrnil poslaničkov protest in izjavil, da nima naša vlada nobene zveze s to zadevo.

PODRAZITEV KRUHA V ZAGREBU.

Zagreb, 11. febr. r. Aprovizacijski odbor je sprejel danes zahtevo zagrebske pekovske zadruge glede povišanja cen kruha. Od sobote naprej bo veljal: kg belega kruha 7,50, črnega 6, mešanega pa 6,75 Din.

Borza

12. februarja:
CURIH: Beograd 8.5125, New-York 518.70, London 24.81, Pariz 27.83, Milan 21.50, Praga 15.80, Budimpešta 0.0072, Bukarešta 2.65, Sofija 3.775, Dunaj 0.0078125.
TRST: Beograd 39.40 do 39.70, Dunaj 0.0396 do 0.0346, Praga 71.80 do 71.70, Curih 464 do 467, dinarji 39.25 do 39.60.
DUNAJ: Beograd 1163 do 1167, Budimpešta 98 do 98.80, Bukarešta 361 do 363, Milan 2937 do 2949, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3807 do 3826, Praga 2095 do 2105, Varšava 13.610 do 13.710, Sofija 514 do 518, Curih 13.675 do 13.725, dinarji 1157 do 1163, dolarji 70.460 do 70.860, lire 2920 do 2940.
PRAGA: Beograd 55.625, Rim 141, New-York 83.90, Curih 653.50.
BERLIN: Beograd 6.875, Milan 17.40, Praga 12.855, Curih 80.87.

Opozicija izziva krvave upore

BUJSKANJE JAVNOSTI Z LAZJIVIMI VESTMI. — IZZIVANJE DRŽAVLJANSKE VOJNE. — BOLŠEVIŠKE METODE OPZICIJE PO NAVODILIH SOVJETSKJE VLADE. — SLUŽBENI KOMUNIKE O KRVAVIH IZGREDIH NA HRVATSKEM.

Beograd, 12. febr.

Lažnivo poročanje opozicijskega tiska o poteku volitev, o prelivanju krvi, o zmagi opozicije, o volilnih goljufijah ima samo namen ubiti vero v avtoriteto oblasti ter stabilnost državne politike. Od opozicijskega tiska razširjena vest, da je zmagala opozicija s 172 mandati, je izzvala v nekaterih krajih v Hrvatski veliko napetost, ki jo zlorablja Radičevići bojni oddelki za izzivanje izgredov. Tako širijo radičevci tudi vesti, da bo te dni proglašena republika. Opozicija se je lotila poslednjega sredstva, izzivanja uporov. Prvi je začel Ljuba Davidović, ki je raztrobil laž o porazu Narodnega bloka in razburil s tem vse defetiste in separatiste.

Jasno je, da vlada ne bo pustila, da bi se z revolucionarnimi metodami onemogočilo redno parlamentarno delo, ki ga pričakujejo vsi pošteni državljani od aove narodne skupščine. Zmaga Narodnega bloka je izraz svobodne narodne volje in vlada nikakor ne bo dopustila, da bi se kompromitiral z nasilnimi izgredi separatistov.

Davidovičevići in Radičevići listi prinajajo polne strani raznih izmišljenih senzacij, ki ubijajo ugled naše države doma in v tujini. Ker ne morejo zatajiti svojega poraza, skušajo opozicionarci sugerirati javnosti, da so bile volitve izvedene s krvjo in terorjem. Par malekosti vohilnih incidentov opisujejo v pretirano krvavih slikah in na brezvesten način dolže goljufij vse predsednike volilnih odborov.

Taka brezvestna propaganda, ki hujska na krvave upore proti državni oblasti je izzvala splošno ogorčenje v pošteni jugoslovenski javnosti, iz katere se pojavljajo pozivi na vlado, naj v serho začne javne varnosti in ugleda države pokliče razširjevalce lažljivih in hujskajočih volilnih vesti na odgovor.

Metode, ki se jih poslužuje opozicija, se popolnoma strinjajo z boljševiškim in se izvajajo po navodilih tretje internacionale. Na izvajanje teh metod je pristal Stjepan Radič in imajo biti predpriprava za sovjetiziranje Balkana. Separatisti hočejo ustvariti z razširjanjem lažljivih vest razpoloženje za polastitev oblasti revolucionarnim potom, ker je doživela njihova dosedanja politika parlamentarnih prevar in izdaštev poraz, toda vlada Narodnega bloka se ne bo pustila premotiti od opozicijskega zločinškega hrupa in bo podvzela vse potrebe korake za ohranitev reda in miru v državi. Znano je, da je Radič izjavil v znanem poročilu Moskvi, da bo s silo prevzel oblasti v svoje roke, ako volitve ne bodo izpadle po volji HRSS. Vlada je pripravljena za vsak slučaj in bo nastopila strogo proti vsem, ki izzivajo izgrede.

O uporniških izgredih, ki jih je opozicija izzvala v raznih krajih države s svojimi lažljivimi vestmi, je izdala notranje ministarstvo uradno poročilo, ki se glasi:

«Lažnive vesti, ki jih je opozicija razširila v državi, češ da je vlada pri volitvah ostala v manjšini, so imele težke posledice. Sodeč po poročilih, ki prihajajo od oblasti in privatnih oseb iz Hrvatske, Bosne Hercegovine in Dalmacije, se te vesti tako uporno vzdrževajo in širijo s tako metodo, da je očitna čudna sličnost z obvestili, katere ima beograjska policija o komunističnih pripravah za izzivanje nemirov pri volitvah. Najzanimivejšje je, da so te lažnive vesti o volilni zmagi opozicije imele identične posledice v mnogih centrih radičevske propagande. Radičevci namreč niso samo poizkušali v znamenju «zmage» manifestirati svoje zadovoljstvo, kar bi bilo razumljivo, temveč so poizkušali izzvati krvave neredne in terorizirati svoje politične nasprotnike ter ljudi, vdane državi. To je popolnoma v skladu z onim, kar se jim je govorilo in svetovalo ob priliki volilne agitacije od strani njihovih voditeljev. Metoda in sistem, rabljena v širjenju lažljivih in alarmantnih vest, ki kakor tudi njihovo zelo nevarno izkoriščanje od nepoučenih radičevskih in komunističnih množic, zelo jasno odkrivata dobro pripravljene in premissljive načrte za izzivanje krvavih neredov v državi za slučaj, ako bi volitve izpadle v njihovo korist.

Ako se vse to upošteva, potem se mora tembolj obžalovati postopanje gotovega dela opozicijskega tiska, ki je morada nezavestno nuditi svojo pomoč v širjenju lažljivih vest v upornostjo, ki vzbuja začudenje in se more z ničemer opravičiti. Vršila se bo najstrožja preiskava, ki bo razsvetlila mnoge nedostojne vloge ter ugotovila vsako odgovornost. Te tendenciozno lansirane vesti so imele ponekod za posledico pobuno med narodom. Ako se bo pokazalo po preiskavi, katero vodi minister za notranje stvari, da so take vesti opozicijskega bloka imele tudi to težnjo, bo vlada storila korake proti opoziciji, ki bodo mnogo težji, kakor na pr. prepoved izhajanja opozicijskih listov, ki še nadalje uporno pri našajo lažnive vesti.

Poleg pripravljenih krvavih demonstracij v Zagrebu, Splitu, Travniku, Mostarju, Sarajevu in drugih manjših mestih, katere je policija pravočasno preprečila, so se zgodili radi izmišljenih vest o zmagi opozicijskega bloka tudi sledeči dogodki:

V Slavonski Gradski so 9. t. m. ob 19.30 radičevci priredili burno demonstracijo ter klicali proti kralju, pa za re-

publiko in za Radiča. Štirje orožniki, ki so hoteli napraviti red, so se morali umakniti pred agresivno maso. Na poziv oblasti je prišel na pomoč iz Bosanske Gradiške orožniški poročnik s 40 orožniki. Demonstranti so te orožnike takoj napadli ter so orožniki morali ubiti tudi orožje. Demonstranti so se nato razkropili po vrtovih in bližnjih vasih ter na hribih zažgali ognje v poziv na upor. Nacionalni elementi, ki so videli upor in so bili osvobodjeni od terorja, so se pridružili orožnikom v pomoč. Tedaj je veliki župan zahteval tudi nujno pomoč iz Broda na Savi. Od vojske, orožništva in civilnih oseb, ki so došle orožnikom na pomoč, ni nihče ranjen. O demonstrantih se še ne ve, ali je kdo ranjen, ker je bila noč. Dospel so bili aretirani 4 demonstranti, a se aretacije nadaljujejo. Srežki načelnik je obveščen, da dobi pomoč iz Broda na Savi in Požege. Ugotovljeno je, da so demonstranti poizkušali razbiti pontonski most v Stari Gradski.

Iz Splita so oblasti obvestile ministarstvo za notranje stvari, da radičevski voditelji dobivajo neprestano vesti iz Zagreba, da je opozicija pri volitvah dobila večino. Te vesti so imele za posledico, da radičevci terorizirajo vse prebiv-

valstvo, ki je udano državi. Nacionalno prebivalstvo se s svoje strani pripravlja za obrambo.

Vesti iz Zagreba so lansirane tako večje in tendenciozno, da jih je zelo težko demantirati po vseh.

Na lažnive vesti o zmagi opozicije so radičevci v selu Razvadje, občina Brominske, srez knižski v Dalmaciji ponoči zažgali hišo znanih nacionalistov bratov Pokrajec ter hišo sreznega poglavarja, ki sta obe zgoreli do tal. Oblasti vodijo preiskavo in podvzemajo potrebne odredbe za vzdrževanje reda in varnosti.

V dubrovniški oblasti so radičevci na glas o «zmagi» opozicije istotako poskušali demonstrirati in terorizirati pristaje Narodnega bloka. Da bi ne bili pri tem ovirani, so se vrgli predvsem na predstavnike oblasti. V vasi Pakline so streljali na gozdarje. V vaseh Vrgorac, Kozice in Dušine so istotako nasilno demonstrirali, razbijali okna na hišah pristaje Narodnega bloka ter klicali proti kralju in za republiko.

V Hercegovini so radičevci v mnogih krajih skušali porušiti hiše, posebno srbske.

Posamezne privatne osebe se obračajo osebno na ministra za notranje stvari s prošnjo za pomoč v bojazni, da bi orožništvo ne bilo dovolj močno, da jih zaščiti. V svojih brozjavah prejšnjih poročajo, da je na vest o «zmagi» opozicijskega bloka nastal za tamošnje srbsko prebivalstvo sičen položaj, kakor je zavladal tamkaj po sarajevskem atentatu leta 1914.

Izvoljeni poslanci Narodnega bloka

Samostojna demokratska stranka

SRBIJA: 3 poslanci.

Zvečanko-raško okrožje: *Gljigorije Božnović, M. Mihajlović.*

Skopljsko okrožje: *David Dimitrijević.*

HRVATSKA IN SLAVONIJA: 14 poslancev.

Belovarsko-križevačko okrožje: *Večeslav Wilster.*

Varaždinsko okrožje z Medjimurjem: *dr. Henrik Krizman.*

Virovitiško okrožje: *dr. Ivan Paleček.*

Zagrebsko okrožje: *dr. Edo Lukinić, Valerijan Pribičević, dr. Gliša Tadić.*

Liško-krbavsko okrožje: *Svetozar Pribičević, dr. Gjorgje Branković, Stevan Kalember, Stevo Obradović.*

Požeško okrožje: *Juraj Demetrović.*

Sremsko okrožje: *dr. Svetislav Popović.*

Modruško-reško okrožje: *dr. Srđan Budisavljević, dr. Milan Popović.*

SLOVENIJA: 2 poslanci.

Okrožje Maribor-Celje: *dr. Ljudevit Pivko.*

Drugi mandat Narod. bloka (dr. Lipold) je sporen.

Ljubljansko-novomeško okrožje: *dr. Gregor Zerjav.*

DALMACIJA: 2 poslanci.

Okrožje Kotor-Split-Dubrovnik: *dr. Prvišlav Grisogono, Mirko Tripalo.*

VOJVODINA: 2 poslanci.

Okrožje Pančevo-Bela Crkva: *dr. Dušan Bošković.*

Subotičko okrožje: *dr. Ivo Milč.*

Narodna radikalna stranka

SRBIJA: 81 mandatov.

Mesto Beograd: *Nikola Pašić, Boža Maksimović, Ker Pašić* odloži beograjski mandat pride na vrsto posl. Ljuba Živković.

Beogradsko okrožje: *Aleksa Zujović, Velizar Miljanović, Mihajlo Danilović, Sreten Stosić.*

Bitolsko okrožje: *Jovan Čirković, Jovan Antiparmaković, Vasilije Grbić, Stavra Trpković.*

Bregalnško okrožje: *Vlada Puzderiljević.*

Valjevsko okrožje: *Marko Gjurčić, Vica Matić, Kosta Aleksić.*

Vranjsko okrožje: *Milutin Dragović, Vlahko Kocić, Glura Krđzalić, Dimitrije Popović.*

Zvečanko-raško okrožje: *Živko Susić, Milan Topačević.*

Kosovsko okrožje: *Toma Popović, Živko Popović, Nikola Drmončić, Živko Joksimović, Selda Ismailović.*

Kragujevačko okrožje: *dr. Dragutin Kollč, Ilija Mihajlović, Miodrag Vasić.*

Krajiško okrožje: *dr. Velizar Janković, dr. Milan Stojković, Stojadin Nikolić.*

Kruševačko okrožje: *Milan Simonović, Milutin Pešić, Aleksander Todić, dr. Dobra Ger. Popović.*

Metohijsko okrožje: *Nedeljko Simonović, Čamil beg Crnoglavčić.*

Moravsko okrožje: *Velja Popović, Nikola Perčević, Arandjel Nikodljević.*

Niško okrožje: *Nikola Uzunović, Tešman Nikolić, Mihajlo Srećković.*

Ohridsko okrožje: *Ranko Trifunović.*

Pirotsko okrožje: *Velja Vučković, Gjorgje Simić.*

Podrinsko okrožje: *dr. Ninko Perić, Ninko Maričić, Zika Dimitrijević.*

Požarevačko okrožje: *dr. Ljubomir Stojadinović-Segednac, Jovan J. Jovanović, Dušan Živojinović, Stojadin Pavlović.*

Prizrensko okrožje: *Andrija Kujundžić.*

Sandžak: *Miloš Trifunović, Milutin Jelić, Husnija Jazulović.*

Rudniško okrožje: *dr. Vojislav Janjić.*

Skopljsko okrožje: *Bora Milovanović, A. Aksentijević.*

Smederevsko okrožje: *Zaharije Varjačić, Dragoljub Jovanović.*

Tetovsko okrožje: *Buža Maksimović, Ugrin Josimović, Marko Petrović, Asanović Osman.*

Tikveško okrožje: *Anta Beštrović, Nikola Besarabić.*

Timoško okrožje: *Krsta Miletić, Vasa Franičević, pop Milan Stipanović.*

Topliško okrožje: *dr. Aleksa Savić, Dragič Selmić.*

Užiško okrožje: *Misa Trifunović, Andra Stanić, Miroslav Vujičić, Ilija Ilić.*

Čačaško okrožje: *Anta Radojević, Branko Čorbić, Andrija Protić.*

BOSNA-HERCEGOVINA: 20 mandatov.

Banjaški okrožje: *Nikola Pušić, Stjepo Kobasica, Jovica Kovačević, Kosta Majkić, Dušan Subotić, Ljuba Nešić.* Ker v tem okrožju odloži Pašić svoj mandat pride na vrsto sam. dem. prota Kečmanović.

Bihačko okrožje: *dr. Vasa Jovanović, Dušan Čebadžić.*

Mostarsko okrožje: *dr. Laza Marković, Pera Ivanšević.*

Sarajevsko okrožje: *dr. Milan Srskić, dr. Vlada Andrić, dr. Kosta Gnjatić.*

Travnjsko okrožje: *dr. Miroslav Spaljković, Veljko Grgurović.*

Tuzlansko okrožje: *Matiija Popović, Branko Stokić, Krsta Matić, Stevan Maksimović, Nedeljko Zarić.*

HRVATSKA-SLAVONIJA: 9 mandatov.

Virovitiško okrožje: *dr. Momčilo Ivković.*

Požeško okrožje: *Milan Čudil.*

Sremsko okrožje: *Nikola Pašić, dr. Vojislav Janjić, dr. Dušan Orešković, dr. Jovan Radivojević, Dušan Marković, dr. Ljuba Popović.*

Modruško-reško okrožje: *dr. Ljuba Milušević.*

DALMACIJA: 4 mandati.

Okrožje Kotor-Split-Dubrovnik: *Mirko Komnecović.*

Okrožje Šibenik-Zadar: *Ljuba Jovanović, dr. Ničo Novaković, dr. Nikola Subotić.*

Crnogorsko okrožje: *dr. Milan Stojadinović, Nikola Zuber.*

VOJVODINA: 24 mandatov.

Okrožje Pančevo-Bela Crkva: *dr. Milan Stojadinović, dr. Laza Šuvaković, dr. Dušan Grgin, Glura Hadija, dr. Negotin Živković, Velja Dimić.*

Okrožje Velika Kikinda-Veliki Bečkerek: *dr. Momčilo Ninčić, dr. Svetozar Stanković, Joca Budišin, dr. Ivan Veselinović (ali Tomo Rajić po event. podatkih iz še nekaj občin.)*

Novosadsko okrožje: *dr. Slavko Miletić, Miloš Katić, Pavle Popovicki, dr. Janko Sljačić, Lazar Bugarski.*

Sumborsko okrožje: *Marko Trifković, Dragiša Leovac, dr. Oto Gavrilović, Joca Lalošević, Sima Sević (oz. Ljubomir Banac).*

Subotičko okrožje: *dr. Jovan Radonjić, Marko Gjurčić, Bela Struč, Gjorgje Galfi.*

Drugi del tragikomedije

Kako je že dejal stari Höffer, kadar je bil topen?

Potem ko je par dni krepko zmagoval nad sovražnikom ter označeval nasprotnikova vojna poročila za lažnjiva, je lepega dne zaznamil, da so «pregrupiranje naših čet vrši v popolnem redu.» Tej objavi so sledila ginljiva poročila o korporalu Janošu, ki je polovil tucat sovražnih generalov, o praporščaku Knödlerju, ki je lastnorodno aretiriral tri kanone, o junaški četi 674. tirolskega bataljona, katere trije sovražni regimenti niso mogli ustaviti. Potem so prišle na vrsto strahote: Kaj je sovražnik vse počenjal! Nabadali so deco na kole, rezali ženske na kose, uničevali vse, kar jim je prišlo pod roke — skratka, kar so Höfferjevi Janoši, Zupfelwieserji in Knödlerji sami delali, to je sedaj dobil nasprotnik na svoj račun. In končno je prišlo, kar J. Höffer pravzaprav hotel povedati, pa si ni ujal, ne da bi preveč preplašil dobre patrijote, da so se namreč «naše čete umaknile na vnaprej določene, nekoliko zadržane pozicije.» Tako smo srečni podaniki ljubljene Avstrije končno le zvedeli, da so so slavni vojskovodje zopet enkrat dobili neusmiljeno po grbi. Höfferjeva močta, ki je brklo medicinsko točila v previlnih dozah in obvarovala mnoge patrijote srečnih krčev, ni zaman zaslovela po celim svetu ter je postala vzor še noznilni rotovom.

Toda ona sama na sebi še ni bila popolna. Gosp. Höffer je končno le moral z brklo pilulo na dan, grenkega okusa po njej pa ni znal pregnati. Zato so se za nim ozglasili dunajski moštri v «Neue Freie Presse» in drugod. Kadar so bile slavne avstrijske armade najbolj tenene, takrat je v dunajskih listih najbolj rasla govornost antante prositi zmagovite centralne sile za mir. Komaj smo se jih nhranili, tako so bili Francozi, Angleži, Srbi, Amerikanci nadležni. In pri tem so imeli navado izjavljati, da so pripravljene drug brez drugega se pozajati. Oj, to so bili lepi časi in še danes nam je dobro ob spominu na veselje, s katerim smo štitali in komentirali v l. 1917. in 1918. tolažbe o popuščanju antante ...

Ali je potrebno izpeltati še drugi del paralele ter navajati, kako strogo se držijo Höfferjevih navodil tepeni general opozicije, zlasti pa nje najmizernejši del, slovenski klerikalci? Dva dni po volilnem porazu so neprestano zmagovali. Vsako uro se je dvigalo število njihovih poslancev. Potem so pričeli dokazovati, da vladina poročila o zmagi Narodnega bloka ne morejo biti pravilna, ker se ne strinjajo z njihovimi informacijami. Pologoma je pričel umik «zmagovalcev» — a nisi ga skoraj opazil, toliko lepega so znali povedati o zavelnosti njihovih navdušenih čet, o lepotaht svoje volilne čiste, o junaštvih svoje zastave. Toda resnica je prodirala naglo, treba je bilo poseči po receptu št. 2. Promptno so začeli «Slovenec» in tovariši popljevati strahovita nasilja in sleparije nasprotnikov in prepričevati svoje patrijote, kako grd in neusmiljen je sovražnik. Da celo sposoben je, da se polasti «maga!» In ob splošnem ognju smrdljivih bomb na sovražnika je vrhovni general gosp. Davidović končno res priznal, da so se «naše čete» potegnile nazaj na — v manjšino.

In sedaj se pričinja tragikomedij-drugi del. Antanta postala nadležna in prosil za mir! Radikalci so se odločili, da zaprosijo klerikalce in gosp. Trumbiča za milost in seveda so pripravljani, da odsekajo Pribičevićeve demokrate — kakor svoj čas Angleži, ki er množevali na Dunaju, da naj se jim priznane, Francoze pa posekal! In tudi ustavo je pripravljena vlada revivirati, če prej ne na v jeseni! Sploh vlada v Narodnem bloku tako obupno razpoloženje, da se ta nesrečna družba klerikalcom skoraj smili. Na srečo radi teza država še ne pojle k vragu, kajti šefi opozicije so se odločili, razpravljati o tem, kako bi povrnilo Jugoslaviji zakonitost in red.

Kakor svoj čas gg. Mandl, Czernin in Blumenkranz, ki so tudi razpravljali, kako zaščititi Evropo pred strahov-

vlado Francozov, Angležev, Amerikancev — vse dokler niso sramotno kapitulirali ter izgubili s povrjša ...

Dr. Ravnik v evangeliju

Poznavalec sv. evangelija nam piše: ... in zaslišite sv. evangelij, kakor ga je zapisal sv. evangelist Lukež v 17. poglavju od 11.—17. vrste in kakor ga je prikožil neki porednež po resničnih dogodkih!

In prigodilo se je, ko je šel dr. Ravnik med kandidate, je hodil po raznih krajih mariborske okolice. In ko je šel v neko vas, so mu prišli naproti možje volilci in že od daleč so povzdignili glas rekoč: «Kandidat bogataš in dobrotnik, glej, žejni smo, vsmi se nasi!» In ko jih je videl, so se mu v srce usmili in je rekel: «Pojdite z mano, kjer Bog roko iznad vrat molli!» In je naročil litre in litre navadnega in kuhanega vina in je rekel: «Pojdite in pokazite se na dan volitev in vrzite kroglice v mojo skrinjico!» In prigodilo se je, ko so po končani volitvi izpraznjevali skrinjice, da se je našla v njegovi skrinjici ena sama kroglica in je rekel dr. Ravnik: «Ali jih ni bilo deset na moj račun? Kje pa je ostalih devet? Noben se ni našel, da bi mi hvala vedel, kakor ta edini tujec v Jeruzalemu!» In je šel vasin v vzdihnil: «Resnično, resnično vam povem, mnogo je poklicanih, pa le 15 je bilo izvoljenih in dr. Ravnika ni med njimi!»

Politične beležke

+ Krasen napredek samostojnih demokratov v zagrebškem okrožju. Iz volilne statistike se vidi naravnost velikanski napredek glasov za samostojno demokratsko stranko v zagrebškem volilnem okrožju. Volitvev je bilo l. 1923 v okrožju 140.489, sedaj 148.288, torej se je število volilcev povečalo za 7.844 glasov. Samostojni demokrati so dobili 1923. l. 20.748 glasov, pri sedanjih volitvah pa 27.590 glasov, torej so napredovali za 6842 glasov.

+ Klerikalna mizerija izven Slovenije. Korošev parlamentni «Jugoslovanski klub», ki je doslej premožlj 24 članov, je po volitvah reduciran na 19 tigorv, ker so klerikalci izven Slovenije povsod doživeli strahoten poraz. Tako so predvsem izgubljene vsi trije bunjevski mandati, kajti pop Blasko Rajč je dobil le 24 borih 806 glasov, njegov disident Ivanekič — pa celih 1854. Silno mizerijo volilni rezultati tudi v ostalih okrožjih, kjer so postavili svoje kandidatne liste. Tako so dosegli v mostarskem okrožju, kjer so računali že z najboljšimi izledi, celih 440 glasov! Preko 2000 glasov so se klerikalci tokrat dvignili edino v somborskem okrožju, kjer so dobili 2256 glasov in pa v južni Dalmaciji, kjer so dosegli rekord — 2708 glasov. Povsod drugod ranžirajo med ostalimi listami enak, kakor pri nas gg. Pastorek, Strbanec, Murn, Ravnik, Ravnihar, Zagorski in slični. Najslabše pa se je klerikalna lista odrezala v Zagrebu, kjer je dobila 248 glasov! Pa se še čudimo, da se Jugoslovija klerikalcem ne dopada!

+ So se še spogibalci. Nevhita v klerikalnem tabornu radi ljubljanskega mandata je končana. Gosarjevci so, kakor smo vedeli že naprej, kapitulirali pred mamoni in dr. Korošec obdržal ljubljanski mandat. G. Terseglavu se izplača odškodnina v tej obliki, da bo imenovan za glavnega urednika «Slovenec». Kaj dobi sedaj komunistični volilci za svoje kroglice, o tem se bo razpravljalo na prihodnji seji škofovega konsistorija.

+ Dobro se je odrezal. Dr. Ladislav Polić je večerj popoldne po seji šefov opozicijskega bloka izjavil beograjskim novinarjem: «HRSS in Hrvatska Zajednica smo eno, samo Pribičević bi iz nas rad napravil dvoje.» No, pa naj bodo eno v božjem imenu, dasiravno se Pribičević nikakor ne prizadeva, da bi ju razvojlil. Dr. Polić le potrjuje, česar Pribičević ne odreka: da Radičevci tokrat tudi inkorporacija zajedničarjev ni pripomogla k vsolslnemu potopu. Mnogo več kakor je Radič pridobil s Trumbičem in Lorkovićem, je izgubil med široko narodno plastjo v provinci.

+ Kaj še hočete? Dr. Trumbić je izjavil zagrebškemu dopisniku «Slovenec»: HRSS stoji glede nadaljnje skeije na stabilni Davidovičevi deklaraciji, ki poudarja parlamentarni režim, pošteno upravo in sporazum. — To je dr. Trumbić enkrat dobro povedal in sedaj je le še od njega in ostalih odvisno, da se uklopijo ali poklonijo: kajti vlada Narodnega bloka je s 162 mandati parlamentarna, uprava je poštena (ker bi tudi pod Davidovićem ne bila drugačna, a se bo le še izboljšala) in končno, sporazum je jasno kakor na dani obeležen v vidovdanski ustavi. Parlamentarna vlada Narodnega bloka se pripravlja k velikemu delu za sanccijo uprave, konsolidacijo gospodarskih razmer in za izvedbo ustave. Vse to bo tudi izvršila in je ne bodo niti malo ovirala separatistična žongljanja, ki zaradi sporazuma v frazah odklanjajo sporazum v delu.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Naši kraji in ljudje

Klerikalne sleparije pri volitvah v Ljubljani

Pri skupščinskih volitvah poraženi sleparji se umikajo na vsej črti. Toda zmagovalci so jim krepko za petami, dožro se zavedajo, da je treba zmago temeljito izkoristiti posebno s preganjanjem umikajočih se čet. To je že staro taktično pravilo. Ranjeni sovražnik se namreč lahko opomore, potepami pa nikdar več.

Tudi naši klerikalci so zatrobili na jaderni umik. Skušajo ga za maskirati in so posegli zato po zadnjem sredstvu. Njihove trompete trobijo o strašnih nastavitvah in sleparstvih, ki so se baje godile pri sedanjih volitvah in tudi preprečile, da bi se pokazala prava volja naroda. Včerajšnji «Slovenec» je priobčil kar uvodnik z naslovom «V znamenju nasilja in sleparstev», v katerem govori o pravih «madžarskih» volitvah, o ubojih, pobojih, požarih in vsemogočih sekaturah nad opozicijskimi volilci Svet da še ni videl takega terorja. «Slovenec» je sicer dobro znano, da je vse inozemsko časopisje, izvzemši naši državi nenaklonjeno z veliko simpatijo spremljajo volilni boj v naši državi in z veseljem pozdravilo zmago sedanjega režima kot začetek popolne notranje konsolidacije. «Prezri» je tudi da so bili pri naših volitvah navzoči razni inozemski korespondenti, med njimi dopisniki listov, ki nam niso baš prijazni, in da so ti korespondenti brezizjemno poročali, da so se volilne v Jugoslaviji izvršile v popolni svobodi in v razmeroma večjem miru nego v katerikoli drugi evropski državi.

Zakaj pa «Slovenec» navzlic temu tako kriči o nasiljih in o sleparstvih? Odgovor je lahek. Da prikriti nezadovoljstvo, ki ga je izjavila SLS in da maskira nečuvane sleparije, katere so zagrešili klerikalci sami in ki sedaj v Ljubljani n. pr. že prihajajo na dan.

Opozarjamo, da se doslej v vsej Sloveniji ni ugotovil niti en slučaj nasilstva in goljufige s strani Narodnega bloka. Pač pa je že dognano, da se je izvršila zlasti v Ljubljani cela vrsta goljufig od strani klerikalcev, s katerimi se bo bavilo še sodišče. Naj navedemo za danes samo en slučaj. Tajnik SLS in Kmečke Zveze, Mihael Krek, je volil v Ljubljani dvakrat in sicer na volišču I. pod stanovanjskim naslovom Domobranska cesta št. 5 in na volišču IX. pod naslovom Bežigrad. Krek je bil namreč na prvem volišču pomotoma vpisan pod imenom Krek Mijan, zasebni uradnik, na svojem pravem stanovanju za Bežigradom pa pravilno kot Krek Mihael, zasebni uradnik.

Porabil je seveda to priliko in volil dvakrat, čeprav je kot absolutni jurist in odvetniški koncipient dobro vedel, da je izvršil s tem goljufigo in kaznivo dejanje. Tudi cela vrsta duhovnikov z dežele je prišla v nedeljo popoldne voliti v Ljubljano. Mnogo bivših semenščikov, ki so že kaplani na deželi in nimajo v Ljubljani več volilne pravice, ni bilo izčrtanih iz volilnega imenika in so volili na deželi kot kaplani, v Ljubljani pa kot semenščiki. Na imena se še povrnemo.

Kje je bilo torej nasilstvo, kje sleparija?

Franjo Ramelli

40 let v železniški službi.

Franjo Ramelli, revident in progovni mojster visoke stavbe Maribor kor. kol. je praznoval nedavno 40-letnico svojega službovanja pri železnici.

G. Franjo Ramelli je bil rojen dne 5. junija 1863. v Brezicah, kjer je nastopil 1. 1885. železniško službo. Kakor vsak železničar, osobito še v poklicu, ki se

mu je posvetil Ramelli, pa ni ostal dolgo v svojem rojstnem kraju, ampak je romal iz kraja v kraj. Iz Brezic je bil premeščen v Rimske Toplice, potem pa je služboval še v Celju, Trstu, Trnovem, Bistrici, St. Petru na Krasu, Sevnici in v Divači, odkoder je bil premeščen dne 21. julija 1916. v Maribor kor. kol., kjer službuje še dandanes.

Ves čas svojega službovanja je bil jako zvest svojemu poklicu. Pridobil si je nešteto nagrad. V 40-letni dobi je odslužil 22 sekcijskih načelnikov, 8 direktorjev in 4 gen. direktorje.

Tudi sam je že fungiral kot načelnik oziroma vodja progovne sekcije in sicer v dobi pobune bivših in sedanjih Nemcev na naših severnih železnicah meseca decembra 1918.

Ravno ob tej priliki je Ramelli vnovič pokazal, da ni samo izvrsten progovni mojster, ampak tudi dober in zaveden Jugosloven. Kajti v momentu, ko so začeli avstrijski patrioti stavkati in sabotirati promet, je stal zvesto na straži in kot preizkušen mojster prijel brez oklevanja za toporišče ter neumorno delal proti tej akciji. Ves promet na koroskem kolodvoru se je vršil takrat pod njegovim vodstvom, ker so se vsi uradniki in načelniki pridružili sabotažarjem in jim pomagali. Ramelli in drugi zavedni železničarji so vse te nakane preprečili.

Odično je sodeloval Ramelli tudi povodom bojev na Koroskem v maju in juniju 1919. Osebnno je vodil popravilo od Heimwehrovec razdejanih železniških prog in dosegel pri tem naravnost rekord, ko je tekom 4 dni popravil od Nemcev razstreljeni most čez Krko pri Celovcu.

Osvetelemu, a še žilemu starčku želimo ob njegovem redkem jubileju: Še na mnoga leta!

Volilec Narodnega bloka v celjsko-šmarnskem srezu

in vsem kmečkim volilec v mariborski oblasti.

Volilna borba, najljutejša, kar smo jih doslej imeli, je za nami. V štirinajstih straneh smo pustili umetno cepiti naše sile in 22.000 oddanih neklerikalnih glasov je bilo na ta način — brez vrednosti zavrnjenih. Teh 22.000 glasov bi bilo dalo najmanj štiri poslance, a te so pustili takozvani nauredniki pobasati klerikalcem. Naj viljita uspeh svoje trme osobito gg. dr. Ravnik in Pucelj, ki imata skupno na vesti dva napredna mandata na Stajerskem. Glasov, oddanih za gg. dr. Ravnika in Pucelja, so se zavrgli, a da so se strnili v našo narodno fronto, bi bili kompletirali drugi mandat Narodnega bloka, ki je izostal radi malenkostnega števila 150 glasov, in zagotovili tudi tretji mandat. Nočem očitati nepoštenih srestej g. Pucelja, ki jih je uporabljal v

boju proti Narodnemu bloku. Mislim, da uvidi, da pri nas ne gre z glavo skozi zid. Ljudstvo je sito teh večnih prepričev in zahteva resno gospodarsko delo. Niti en volilec, ki je volil Puceljevo zemljoradniško stranko, ni hotel s tem pomagati klerikalcem, kar se je zgodilo kajti vseh 3600 glasov gosp. Pucelja je šlo v korist gosp. dr. Korošca in mu dalo enega poslance.

Hvala Vam vsem volilecem Narodnega bloka, da ste izkazali kljub koncentričnemu ognju od vseh strani toliko zaupanje in zbrali tako lepe tisoče glasov. Prepričan sem, da bo izvoljeni poslanec Narodnega bloka storil vse, kar le mogoče, v varovanje naših gospodarskih in kulturnih koristi. Pozivam vse naše vrle volilce, da ne zaostavimo svojih rok, da započeto delo nadaljujemo, in prepričan sem, da se danes še žalostno politične razmere uredijo in nas najdejo bodoče volitve po tej trdi šoli strnjene v eni vrsti in da tedaj otmemo našemu skunemu sovražniku, klerikalcem in Radliču, ne enega, temveč pet poslancev, kar odgovarja številu neklerikalnih glasov na Stajerskem. S tem, da Vam vsem zvestim izrekam svojo zahvalo, Vas nujno kličem v nadaljno skupno delo.

Josip Drofenik.

Darežljiv samomorilec

Ludovik Stagenschmidt, penzionirani nadzornik državnih železnic v Zagrebu in privatni uradnik tvrdje Ferrum, je bil že daleč časa nerazpoložen in deprimiran. Hodil je pobit okoli in v torek so ga našli mrtvega v postelji. Roke je imel prekrizane na prsih, na mizi pa so ležala pisma, med katerimi je bilo eno naslovljeno na policijo, drugo na gospodinjstvo Pavlo Fleischerjevo, tretje na hišnega lastnika in četrto na tvrdko, pri kateri je bil pokojnik v službi.

Poleg pism so našli tudi Stagenschmidtovo opornko. Stagenschmidt je pobitv in gotovino zapustil svojemu gospodarju. V poseben omet je zavil 17 akcij Ekompote banke, več madžarskih srečk in hranilno knjižico Hrvatske eskomptne banke ki se je glasila na 24.214 Din. Poleg tega je imel 520 Din v gotovini. Mož se je zastopil s člankom Smrt je po zdravniških navedbah nastopila takoj. Ko so zasliševali gospodinjstvo na policiji, kako se je obnašal samomorilec zadnji večer svojega življenja, je Fleischerjeva izpovedala, da je prišel domov ob 7. uri. Povečeral je čisto mirno. Po večerji je odšel v svojo sobo, kakor je to imel navado storiti vsak dan. Zjutraj je prišla Fleischerjeva podnaimnika buditi, toda ko je potrkala na vrata, je uzirala na njih listek z napisom «Stoj!» Takoj je skutila, da se je moralo nekaj zgoditi. Šla je na policijo, ki je prišla ž njo na stanovanje in našla Stagenschmita mrtvega.

Puko n'k se je zastupil radi melanholije, katera mu je zadnje čase grenila življenje.

Dopisi

STRAZIŠČE. Sokolsko društvo v Strazišču priredi v nedeljo dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer prvo «Maskerado» v vseh prostorih Sokolskega društva. Prosimo vsa sosednja društva, da se pri svojih prireditvah oziroma na to.

TRŽIČ. Volitve so potekle pri nas tako mirno in dostojanstveno, kakor še nikdar poprej. Rezultati so pokazali, da je naša občina že davno zavrgla klerikalno havbo kot nepotrebnost navlako. Kljub temu, da je s Tržičem volila tudi občina Sv. Ana, o kateri pravijo gospodje s Skale, da je v njihovem taboru, je dobila Koroševa škrinjica samo 259 glasov. Za dr. Zerjavo je glasovalo 230 volilcev in za sorjalistično listo 130. Samo te tri stranke prihajajo za Tržič v poštev. Vse druge so nepotrebne in trdno upmo, da se pri novih volitvah ne pojavijo več. Tržič je z radostjo pozdravil izvolitve dr. Zerjavo, od katerega si obeta vse najboljšo in želi tudi njemu vse najboljše.

predvsem okrepitev zdravja, da bo njegova delavnost še večja. Marijine device pa so na večer volitev prirejale na Skali posebne vacije dr. Korošcu in tržičkemu «močeniku» Vidru, ki so ga že same nastavile zopet za upravitelja šole v Tržiču, g. Paternostu pa ukazale, naj kar popoka. Vider se je blažen smehljaj, Paternost pa je naročil od Ranžingerja v Ljubljani dva selitvena voza.

KRANJ. Kolo jugoslov. sester poroča svojim članicam, da ostane družvena šivalnica otvorenja do Velike noči, in sicer na splošno željo dosedanjih obiskovalčaja. Sprejme se na novo še nekaj gojenk. Prijaviti se je treba gđ. voditeljici v šivalnici ali pa društveni tajnici gđ. Bizjakovi, kjer se izve podrobnosti. Sestre, porabite lepo priliko!

JESENICE. Sokolsko društvo priredi v nedeljo ob 8. zvečer televadno akademijo s sodelovanjem društvenega salonskega orkestra. Vse napredne Jeseničane ter Sokolu naklonjeno občinstvo vabi odbor k najštevilnejši udeležbi.

RADOVLJICA. Podružnica slov. plan. društva v Radovljici priredi v soboto dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer planinski ples v Sokolskem domu v Radovljici. 346

BOH. BISTRICA. Preteklo nedeljo je priredilo društvo «Soča» velezabavno burko «Zakonske zmešnjave». Igra je polna navadnih in nenavadnih zapletljajev, ki pridejo na vrsto v zakonskem življenju. Med igrači se je opazilo precej uporabnih moči. Posebno je pohvaliti poleg drugih tudi vloge: Rehek, Marja, Elza, Plešivec, Smola in Smetana. Zelimo, da nas društvo zopet kmalu preseneti s kako novo prireditvijo.

DOLENJI LOGATEC. Sokolsko društvo v Dolenjem Logatcu, priredi v nedeljo dne 15. t. m. ob pol 8. uri zvečer «Noč v gozdu», združeno z maskerado in p'cesom. Svira izvrstni šramel iz Ljubljane. Najlepše maske dobijo nagrade.

DOL. LOGATEC. Hud boj je bil pri sedanjih skupščinskih volitvah, toda vsa čast naprednemu Logatcu. Presenetljivo je skoraj število za Narodni blok oddanih glasov. Le tako naprej in pri prihodnjih volitvah bo ves Logatec v demokratskem taboru. V naslednjem pa podam kratko sliko, kako so hoteli klerikalci praznovati ustoličenje svojega loškaškega ministra. Dne 9. t. m. so se zbrali vsi, ki jim je za «vero, dom in državo Port Artura». Svečanost bi se imela vršiti v «Adamčevih kevdrcih» ali pa na slavnem «Port Arturu», kakor je povedala sama g. «Čednica», ko je na zadnjem zborovanju prodajala vsem «na tlačenec» prav «friske» žemljice. Na sami «Dacarjevi štali» (konsum) so pa samo za pet minut razobesili zastavo, kar so jo umaknili, ker so se bali, da ne bi kak mandat zmiznil na nienih francižah ali se morda celo prijel. Na razpolago je neki gospod, katerega demokrati, oziroma kakor on pravi «liberalci» in celo drugi ne marajo uiti za čednika o Sv. Juriju.

ZAGORJE OP SAVI. Naš Sokol priredi v soboto, 14. t. m. veliko predpustno maskerado v vseh prostorih Sokolskega doma. Za vsestransko zabavo bo dobro poskrbljeno. Vabimo članstvo in prijatelje Sokola od blizu in daleč, da se maskarade polnoštevilno udeležijo. Vstop proti vablju: za članstvo zadostuje članska izkaznica Svira orkester Gasbenega društva: začetek ob pol 8 zvečer.

BELA KRAJINA. Nekdo, ki se je podpisal «več učiteljev» je v zadnjem dopisu hotel ovreči naše trditve o žalostnem stanju belokranjskega šolstva, kar je menda vzrok, da sta bila za vsa razpisana mesta le dva kompetenta. Dopisnik slika razmere, ki so bile pred prihodom nadzornika L. tkšne, da je bilo joj. Šole vse potrdje, pouk zanemarjen in da tudi učitelji niso znali prav poučevati, ampak šele sedaj «možerno» poučujejo. To je žalitev in na drugi strani ni treba slikati razmer tako rožnatih, kakršne so baje sedaj, kar še zdalej ni res. Poučarjamo, da je na šolah mnogo pomanjkljivega, zlasti kar se tiče šol. vrstov, vodnjakov, stanovanj. Izleđa, kakor da bi prejšnji nadzorniki popolnoma nbešar ne delali in so le gledali s prekrizanimi rokami, kako propadajo belokranjske šole in šolstvo. Naši dopisi so bili vedno objektivni in ni bilo čuti pritožb, kar se o zadnjem dopisu ne more trditi. Lahko bi tudi mi

poročali marsikaj, kar ne bi bilo mogoče komu včed. Če že kdo članek podpisše, naj ne mistificira javnosti, kakor se je to zadnjič zgodilo in naj ne tlaži vmes tistih, ki članka niso podpisali.

RUZEMBERG. Volitve so za namr. Razkrinkani so breznačajni in dvorezni ljudje. Pri nas sta nastopili skupno demokratska in radikalna stranka. Zalibog pa so se v radikalno stranko vtihotapili ljudje, ki so jo pustili v odločilnem trenutku na cedilu in nastopili celo proti bloku. Znano nam je, da so se vpisali v radikalno stranko vsi mlajši Vehovci samo zato, da bi spravili notarja Carlja iz našega kraja. Dr. Zupančič so sicer vedno zagotavljali udanost stranki, čim pa je odšel, so takoj pričeli zabavljati čez stranko. Na predvečer volitev so imeli tajno zborovanje v gostilni Mirka Vehovca, kjer so sklenili, da ne bodo volili bloka, ker bi s tem pomagali dr. Zerjavu do izvolitve ter da bodo volili dr. Korošca. Na dan volitev sta Stane in Dare Vehovec lepila klerikalne lepake, v hiši Ivana Vehovca pa so imeli agitacijski lokal klerikalci. Z velikanskim veseljem so pričakovali poraza naprednih strank, ki ga pa niso doživeli.

ŠOŠTANJ. Volitve dne 8. februaria so nam zopet pokazale naš izvirni greh, ki se hudo maščuje nad nami. 77 oddanih glasov za nemškega kandidata Schauerja nam kaže, da nemški zmaj pri nas še vedno dviga glavo, ki je nismo še znali odsekati. Poziv na nemškem lepaku se je glasil: «Kdor hoče, da se bo v šoli nemško poučevalo, naj voli 8. kandidat» Stari negativi in omahljivci so se res dale zapeljati, toda zaman. Zanimivo je dognati, odkod so ti glasovi? Kako so jih dobili? Katera sredstva so za to uporabljali? Teror v tovarni Woschnagg je znan. V svoj tabor pa so nemčurji pritegnili tudi precej obrtništa.

Kaj pa je privedlo tudi krogljice javnih nameščencev v nemškutarsko škrinjco, je neumljivo in sramotno ter kriči po obratunlu. Med pravimi slovenskim obrtništvom v Šoštanju je padlo kljub temu nekaj krogljic tudi v prvo škrinjco, nekateri močje se pa volitev sploh niso udeležili, kar je treba grajati, vendar pa moramo krivdo v marsikakem oziru pripisati tudi sebi. Narodno učiteljsko in uradništvo in napredne organizacije, ali ne opazite, da vse premalo občujejo z delavstvom in obrtništvom, ki tvorijo glavno plast volilcev v mestih in trgih? Ožji kontakt samo ob volitvah ne zadostuje. Navržati jih moramo na naše skupno družabno življenje, vedno moramo z njimi biti v ožjem stiku! Še več pa grešino nad našim obrtništvom in trgovstvom, da ga ne podpiramo. Če rrahimo stvari, ki jih lahko nabavimo doma, se peljemo v mesto, da si jih nabavimo tam. V Šoštanju razpolagajo obrtniki z istim blagom kakor nemčurji v Celju. Čevlji morajo biti iz mesta ali celo iz Avstrije, čeprav imamo tukaj na izbiri 15 dobrih čevljarjev. Velika konfekcijska reklama nas vleče v velika mesta, da kupimo konfekcijsko delo, domač krojači pa naj popravljajo kupljene šunti! Nekdanji vodja tukajšnjih Slovencev, jurist, ki je poskusil svojo srečo od stranke do stranke, je nazadnje srečno prišel do 14. škrinjice, to pa na tak način, da ga je morala volilna komisija vzeti na zapisnik in poučiti, da ni pravilno volil. Ni to preveč častno za moža, ki ima še sivo glavo. Navzlic vsemu temu, kar smo grajali, nam uspeh pri volitvah mora dati nove pobude za sistematično in vzajemno delo na političnem, gospodarskem in prosvetnem polju.

UZENICA. Da se je vršila pri nas volitev mirno, je pripisovati le treznosti in mirnosti volilcev. Pač pa je župan neprestano v volilni sobi izžival volilce z raznimi nedopustnimi opazkami. Tudi v Mravljakovih gostini se je radi njegove politične nestopnosti vnel majhen prepir. Sicer pa se našemu klerikalnemu zmagju že tako majico tla pod nogami, in uhajajo njegovi pristaši trumoma k zmešanemu Radliču. Upamo, da nam ne bo več do go župani!

KNJIŽNE leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jeziki. Kapuje po najvišjih cenah vedno «Ljudska knjižnica» v Mariboru, Narodni dom I.

ELITNI KINO MATICA
Program 13., 14., 15. febr.
Fern Andra
Priznano najlepša maska igralca v napa o zanim vem filmu
„SKRIV. OSTNA CRNA MASKA“
Opozarjamo na razstavljene slike
Predstave ob 1/4, 5, 7 1/2, 9. — Popoldanske predstave ob delavnikih pri znižanih cenah.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.
Petek, 13.: «Rosmersholm». Premijera. P. Sobota, 14.: «Stričkove sanje». C.
Nedelja, 15.: ob 15.: «Pepeluha». Mladinska predstava. Izv. Ob 18.: «Rosmersholm». Izv.
Ponedeljek, 16.: «Magda». B.
Ljubljanska opera.
Petek, 13.: Zaprt.
Sobota, 14.: «Don Juan». A.
Nedelja, 15.: ob 15.: «Smrtna tarantela» in karakteristični plesi. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.
Sentjaskovski gledališki oder.
Sobota, 14.: «Vražja misel».
Nedelja, 15.: «Vražja misel».
Mariborsko gledališče.
Petek, 13.: «Pri čaju». E. (Kupon.)
«Don Juan». Jutri v soboto, dne 14. t. m. se poje v ljubljanski operi Mozartov «Don Juan», ki je dosegel pri premijeri take lep uspeh. Glavne vloge so v rokah gđ. Frišekove, g. Lovšetove in gđ. Tha-

lerjeve ter gg. Betetta, Cvejića, Kovača in Zatheya. Dirigira kapelnik Štrifof.
Premijera Ibsenove štiridejanske drame «Rosmersholm» bo danes v petek ob 8. zvečer v ljubljanskem dramskem gledališču, nakar opozarjamo vse ljubitelje dramske umetnosti. Sodelujejo: gg. Marija Vera, Medvedova, Levar Skrbineček, Putjata, Rogoz. Režira ga. Marija Vera.
Senjaskovski gledališki oder je prejel od g. Danila Gorinška v uprizeritve dve drami: «Krivčevce» in «Ob grobu življenja», od katerih uprizeri prvo v tej sezoni, drugo pa prihodnjo sezono.
Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo 15. t. m. so v ljubljanskem gledališču tri predstave. Drama uprizeri popoldne ob 3. dr. Lahovo izvorno igro «Pepeluha», ki se je dosedaj uprizerila z najlepšim uspehom in se mladini in odraslim izredno priljubila. Zvečer ob 8. bo prva repriza Ibsenove drame «Rosmersholm». — V operi se izvaja na splošno željo popoldne ob 4. velezanimiva mimosedra «Smrtna tarantela» in pa razni karakteristični plesi. Ta predstava se vrši

kolikoj zaostajal za nekaterimi prejšnjimi res prvotnostno uspešni uprizeritvami Celjanov. Pričakovati je, da se v kratkem prične na gledališkem odru živahnije življenje, od občinstva pa se upravičeno zahteva, da odškoduje veliko požrtvovalnost igralcev s primernim obiskom. V torek je bil obisk še precej zadovoljiv.
Mariboneto gledališče v Ljubljani. — Kakor že objavljeno, se odpre v nedeljo 15. t. m. ob 3. popoldne in ob 6. zvečer po dolgem premoru pet sezona slov. maribornega gledališča, katerega sedaj upravlja društvo «Atena» v Mladiki. Repertoar te sezone bo poleg «Princa Rožencveta in Lilijane» obsegal sedede igre: Dr. Favst, Obuti matek, Čarobne gosli, Tri žetje, Preskušnja, Gasperček-slikar in še nekatere druge, po možnosti tudi slovenske izvorne igre. Apeliramo na naše občinstvo, da s svojim posetom prisloži tej mali umetniški instituciji na pomoč. Predprodaja vstopnic za otvoritveno predstavo je v nedeljo od 10. do 12. popoldne v «Mladiki».
Peto mladinsko muzikalno predavanje v Ljubljani, ki se vrši 15. t. m. ima na svojem sporedu izključno le skladbe za godalni orkester nordijskih komponistov. Skladbe za godalni orkester so tipične za glasbo naših severnih narodov, o kojih pomeni in glasbi govori dvorni

svetnik dr. Mantuani. Najzanimivejša točka sporeda je Griegova suita izza časa Holberga, ki je bil začetnik klasične dansko-norveške glasbene literature. Celotni program izvaja godalni orkester 27 godbenikov pod vodstvom prof. Karla Zerjave.
Saint-Saens slavni francoski skladatelj je zastopan na komornem koncertu, ki ga priredi Filharmonična družba s sodelovanjem Tkaličevega tria v ponedeljek, dne 16. t. m. s svojo skladbo «Trio za gosli, čelo in klavir». Saint-Saens je eden najslavnejših francoskih komponistov, ki se je v brezštevilnih svojih delih posluževal klasičnih form, vendar pa ni v svojih delih zmetaval modernih sredstev, s katerimi je dosegel po večini tako močne in globoke utise, da je krog njegovih glasbenih obdobjevalcev po vsem svetu brezštevilni. Trdo je eno najlepših njegovih komornih del. Vstopnice v Matični knjigarni. 345
Novo gostovanje g. Rijavca v Beogradu. V soboto dne 14. t. m. gostuje tenorist g. Rijavec vnovič v beograjski operi. Topot bo pel partijo grofa Almavive v Rosinijevem «Seviljskem brivcu».
Trinajsti glasbeni večer Hrvatskega glasbenega zveza v Zagrebu bo danes v petek 13. februaria. Na njem nastopita tudi v Ljubljani znana pevka Maja de

Domače vesti

Masarykova proslava. Dne 7. marca letos proslavi češkoslovaška republika in češkoslovaško Sokolstvo na svečan način petindesetdesetletnico rojstva predsednika češkoslovaške republike g. dr. T. G. Masaryka. Češkoslovaško Sokolstvo pripravila veliko slavnost, ker je Masaryk imel iz sokolskih vrst. Bil je sokolski voditelj in je tudi še danes v stalni zvezi s češkoslovaškim in slovanskim Sokolstvom.

Imenovanja in premeštve pri direkciji drž. žel. v Ljubljani. Za šefa prog. sekc. Maribor gl. pr. je imenovan inž. Lebon Franjo, dosedanji šef sekcije Ljubljana gor. kol. pr. Dosedanji šef Slovenjgraške prog. sekc. inž. Osvald Franjo je imenovan za šefa prog. sekc. Ptuj. Za šefa prog. sekc. Jesenice pa je imenovan dosedanji tamkajšnji namestnik inž. Leskovec Drago. Iz Maribora v Ljubljano je premešten dosedanji šef sekcije Maribor kor. pr. inž. Turba Josip za šefa prog. sekcije Ljubljana gor.-dol. pr. in pa inž. Končar Aleks. dosedanji šef prog. sekcije Maribor glav.-pr. k centralni gradbenega oddelka. Iz centralne gradbenega oddelka je imenovan inž. Cizek Pavel za namestnika šefa prog. sekc. Ljubljana gor.-dol. pr.

Osebnost. Minister pravde g. doktor Edo Lukinič je lahko obolel in vsled tega nekoliko dni ne bo prihajal v ministristvo.

Nov občinski gerent. Namesto Henrika Holla je imenovan za občinskega gerenta v Markovcih Ludovik Jakič, posestnik v Markovcih. Namesto umrlega Leopolda Apata je imenovan za prisednika v gerentskem sodstvu okrajnega zastopa na Vrškem Jožef Hribar, posestnik v Mariji Reki.

Za izboljšanje železniškega prometa. Ministrstvu saobračaja je odobren kredit v znesku 104.000.000 dinarjev za najnujnejše potrebe državnih železnic v svrhu izboljšanja železniškega prometa.

Zvišanje dnevne ambulantanim poštajem. Minister pošte in brzjava je finančnemu odboru stavil predlog, da se ambulantanim poštajem zvišajo dnevnice.

Razpis zdravniške službe. Veliki župan mariborske oblasti razpisuje mesto okrožnega zdravnika v Dravogradu za zdravstveno okrožje Dravograd. Prošnjo je vložiti do 10. marca.

Razpisana službena mesta. Odda se mesto predstojnika okrajnega sodišča v Kranju; prav tako se oddajo mesta, ki se morajo izprazniti tekom razpisa ali pa po premeštvih na razpisano mesto. Na to se oddajo: mesto višjega deželno sodnega svetnika in deželno sodnega svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani in vsa sodniška mesta, ki bi se izpraznila kakorkoli tekom razpisa ali zaradi razpisa. — Pri velikem županu in pri srezkih poglavarjih mariborske oblasti se razpisujejo štiri službena mesta uradnikov III. kategorije, 4. in 8. skupine. Interesenti se opozarjajo na razpis v 14 številki «Uradnega lista».

Novosadska Zadrzna banka ustavila plačila. Nedavno je iz Novega Sada pobegnil direktor Biko delniške družbe Julius Hirschbein, zapustivši nad milijon dinarjev dolgove. Pri trvdki je bila močno angažirana Zadrzna banka, ki je vsled tega morala ustaviti plačila in zahtevati prisilno poravnavo. Banka skuša sedaj prodati svoje novo poslopje, ki je baje vredno 15 milijonov dinarjev. Govori se, da namerava kupiti poslopje država za poštno direkcijo.

Automatna telefonska centrala v Zagrebu. Kakor javljajo zagrebški listi, se bo v smislu sklepa ministristva pošte in brzjava v najkrajšem času instalirala v Zagrebu automatna telefonska centrala, ki bo ena najmodernejših in najpopolnejših v naši državi.

Pokojnina vdov na Nemškem ponesrečenih rudarjev. Poročajo nam, da vdove onih rudarjev, ki so se ponesrečili na Nemškem (v Bohumu itd.) ne dobivajo od nemških bratovskih skladnic nikake pokojnine, ako stanujejo v Jugoslaviji. Kolikor nam je znano, je naša vlada že intervenirala v prid vdovam, a nemške bratovske skladnice pa se drže svojih predpisov in ne plačuje pokojnine. Radi tega hoče naša vlada napraviti z nemško vlado pogodbo, na podlagi katere bi

priletele vdove do pokojnine. Opozorili pa moramo prizadete vdove, da morajo že sedaj paziti na to, da se jim pokojnina primerno visoko odmeri. Ako bi bila pokojnina prenikno odmerjena, naj se pritožijo. Končno opozarjamo tudi na to, da «Srednjanji urad za osiguranje radnika u Zagrebu» od časa do časa izplača takim vdovam male podpore.

Jelačinova tiskarna «Merkur», ki se je kot nekako trgovsko-stanovsko podjetje prikazovala slovenskim trgovcem, je tiskala pred volitvami noč in dan pamflete proti g. Mohoriču, ki je bil kot gospodarski strokovnjak postavljen za kandidata tudi na izrecno željo slovenskih trgovcev in obrtnikov. Jelačinova tiskarna speča zato med glavne krivce, da bo mesto Mohoriča zastopal Ljubljano in njeno gospodarske težnje dr. Korosec. Radi vedeti smo, če bo sedaj Jelačinova tiskarna «Merkur» dr. Korosec zalagal z naročili, ali se bo Jelačin tudi še naprej obračal na trgovce, katerim je s svojo tiskarno prizadeval nepopravljivo škodo. Umetno bi bilo, da bi dr. Korosec g. Jelačina v zahvalo za njegove velike zasluge za mandat izdal poziv naj njegovi volilci nosijo vse tiskovine v Jelačinovo mesto v škofovo tiskarno. Svoji k svojim!

Da jih ni sram! Upokojen župnik nam piše: «Škofov list objavlja sledeči poziv: Revna škofija v naši kraljevini potrebuje eno monštranco, zeleno maško obleko in kak pluviale. Če more katera cerkev darovati kaj omenjenega, naj pošlje v esmenišče v Ljubljani... Ne dvomimo, da v Jugoslaviji res eksistira takšna revna škofija, bodi že na Hrvaškem ali dalje na jugu. Toda če so hrvaški katoličani zmogli nabaviti sredstva za zlat kelih z dijamanti obložen, da ga ob svetločnem romanju ponese v Rim, bi bilo spodobno, da na tihem zmorejo tudi gornjo bogatelo. In končno, zakaj naj bi ravno kaka slovenska fara maško podprel revno škofijo, ko je vendar enostavnejše, da ljubljanski škof da v svojih ogromnih godnih kompleksih posekati par smrek, pa bo ustrezno dobri stvari. Javno berate nje za revno škofijo pa le dokazuje, da gospodje škofi čutijo najmanj krščanskega altruizma za svoje revnejše tovariše». Tem besedam pač nimamo ničesar dostaviti.

Kdo je gospod Jelačin? Sinočnji «Taborski» prinša pod naslovom «Izjava gospodarskih krogov». Sodba mariborskih trgovskih krogov o g. Jelačinu v daljšem članku med drugim sledeče: To je tisti Jelačin, predsednik zveze trgovskih gremiljev, Merkurja, odbornik Trgovske in obrtniške zbornice itd., ki je že davno na vseh zborih posebno še v Škoflji poučeval, da se razmere za pridobitne kroge ne bodo poboljšale, dokler ne bomo imeli v parlamentu tudi zastopnika iz gospodarskih krogov. Ta človek je tedaj čez noč spremenil svoje mišljenje ter nastopil sramotno proti kandidaturi našega najboljšega strokovnjaka g. Mohoriča. Tako sramotno protipolitično nismo doživeli niti od drugih strank kot ravno od tega moža... Da bo pa Jelačin, ki je tako oarantiral pridobitni stan, se nadalje ostal na raznih vodilnih mestih, se moti. Zato mu priporočamo, naj takoj odloži vsa ta mesta, sicer bodo pridobitni krogi našli sredstva, da ga s silo odstranijo. Tak mož nam ne bo nikoli več načeloval.

Solsko dečo so spravili v štraf. V St. Vidu nad Ljubljano so v četrtek zvečer priredili klerikalni protestno zborovanje zaradi premeštve učitelje Zirovnikove. Glavni govornik, iz Ljubljane došli novi klerikalni poslanec Smodej, je s svojim govorom pripravil klerikalne starše do sklepa, da svojih otrok v dosedanjem razredu gospod. Zirovnikove ne pošljejo v šolo, dokler se premeštve ne prekliče. Pouk v St. Vidu se seveda nadaljuje, ker otroci naprednih in ostalih pametnih staršev redno nadaljujejo šolski obisk, dočim bodo nabujali klerikalni starši naravno morali trpeti vse posledice.

Tujski promet v Splitu. Prošli mesec je prispelo v Split 2378 tujcev, večinoma iz Jugoslavije; iz Češkoslovaške jih je bilo 6, iz Avstrije 22, iz Nemčije 5, iz Madžarske 11, iz Rusije 3, iz Grčije 12, iz Italije 38, iz Rumunije 2, iz Poljske 1.

Strozil in njen spremljevalec na klavirju Bela Pečić. Izvajala bosta modern francoski koncertni program, t. j. pesmi od Fauréja, Debussyja, Ravela, Moulaerta, Hoerfeja, Delageja, Gerberja in Francka.

Koncertna turneja beograjske pevške družbe «Obiličje» po Poljskem. Za velikonočne praznike odide beograjsko akademsko društvo «Obiličje» na Poljsko. Nastopilo bo v Lvovu, Varšavi, Vilni, Poznanju, Lublinu, Lodžu, Krakovu in drugih večjih mestih poljske republike.

Molinari v Pragi. Ravnatelj rimskega «Augusteja» mo. Molinari se mudi edaj v Pragi, kjer je prošle dni dirigiral Verdijevo opero «Othello» v nemškem gledališču. Dne 20., 22. in 27. februarja se bo pod njegovo taktirko izvajala Beethovenova «Missa solemnis».

Lidunjskega gledališkega društva v Akademskem gledališču na Dunaju uprvoče t dni Mozartovo prvo opero «La finta semplice». Mozart je živel to delo, ko mu je bilo 12 let. — V Ariznati operi so na sporedu: Werther, Rigoletto, Violanta ter Tristan in Izolda. — Volksopera ima na repertoarju: Tosco, Netopirja (s Leon Slezskom kot gostom), Prdana nevesto, Carja in lesarja, Karneval v Rimu, Kubreigen ter prve letošnje

predstavo Wertherja. — V Burgtheatru igrajo Rostandovo komedijo «Cyrano de Bergerac» ter Shakespearjev «Sen kresno noč». Isti komad ima na sporedu tudi Reinhardtovo gledališče v Josefstadtu. Reinhardtovi in burgtheaterski igralci tekmujejo med sabo ter se trudijo, da bi bila ta i ona predstava zares na višku. Lep uspeh češke komedije v Rimu. V rimskem gledališču «Quirino» so igrali češkega pisatelja Karla Štobode igro «Pričaju». Stvar je dosegla izredno dober uspeh.

Vojnovičeva komedija v italijanščini. G. Urbanaz-Urbani je prevzel na italijanski jezik Iva Vojnoviča komedijo «Gospa s solnčnico». Prevod izide meseca februarja v Rimu kot knjiga.

Pirandellove gledališče v Rimu. Pirandello je otvoril v Rimu lastno gledališče, ki nosi naslov «Teatro d'Arte». Zavod je namenjen samo občinstvu iz inteligenčnih krogov.

Ugoden čas za Muze v Nemčiji. Založništvi dnevnikov «Münchener Neueste Nachrichten» in «Hamburger Fremdenblatt» razpisujeta za rima, ki bi izhajal v podlistku približno dva meseca, stalo bi zlatih mark nagrade. V Nemčiji dobiva literatura polagoma zopet svojo čelo.

Ko dobi Split železniško zvezo z Hrvaško, je upati, da se bo tujski promet znatno povečal.

Lovska sreča. Iz Borovnice nam pišejo: Ze nekaj let se klatio po borovniških gozdih divji prašiči. V pondeljek so zasledili nad vsjo Sobočevu starega merjasa, katerega se je lovcu Jakobu Suhadolniku končno posrečilo ustreliti. Streljal je nanj od spredaj s štirimi in ga obstrelil na obeh prednjih nogah. Merjasec pa je imel kljub temu še toliko moči, da se je zavlekel v sosednjo proserko lovišče, kjer so ga našli v tork mervega. Prepeljali so ga k Majaronu v Brezovico.

Opozorje na veliko maškaredo Sokolskega društva v Zagorju ob Savi v soboto 14. t. m. v Sokolskem domu. 337

Radiotelefonski aparati. Po čl. 29 «Pravilnika o privatnih radio-telegrafskih in telefonskih aparatih», se smejo radioaparati prodajati samo takim osebam, ki se izkažejo z dovoljenjem ministristva, oziroma poštne direkcije, da si smejo postaviti prejemni radiotelefonski aparat. Ministristvo je naknadno odločilo, da se smejo tudi posamezni majhni deli in pritikline radiotelefonskih aparatov prodajati samo takim osebam, ki se izkažejo z dovoljenjem poštne uprave. Nadalje je ministristvo odredilo, da mora vsak avoznik oziroma prodajalec radiotelefonskih aparatov in njih delov voditi seznam prodane radiotelefonškega materiala in oseb, katerim je ta material (aparate in dele) prodal, prepis tega seznama pa na koncu vsakega meseca predložiti direkciji.

Tramvajška nesreča v Zagrebu. V Bakačevi ulici v Zagrebu je predčerašnjim povozil tramvaj 87 let starega branjevca Marka Curmana. Starček se je hotel izogniti nekemu vozu in je prišel ravno pred tramvaj, ki ga je na kose raztrgal. Voznik je sicer tramvaj takoj zavril, a bilo je prepozno.

Volkovjari na Dolenskem. Pišejo nam: Včeraj jutraj je ustrelil logarjev sin velikega volka, ki je preganjal arno na kumažu pri Dolenskih Toplicah. Volk je bil v družbi dveh, ki sta pa lovcu ušla.

Peris Samobelinom!

Spirit, gorljiv
t rentno, prašno olje, frček, subs in oljnat barve, plekarstvo in slikarstvo potrebšćine.
Ravbekar & Dergano
Pred škofjo št. 20. 819/a

Iz Ljubljane

Občinske doklade v mestni občini Ljubljani. Glasom narebde velikega župana ljubljanske oblasti sme pobirati mestna občina ljubljanska v letu 1925. za delno kritje proračunskega primanjkljaja po vsem občinskem ozemlju na vse državne direktne davke razen onih, ki so po zakonu prosti doklad, nasrednje občinske doklade: 35 odst. na hišno najmarino; 50 odst. na zemljarino; 85 odstotkov na občo pridobitno III. in IV. razreda ter 135 odst. na občo pridobitno I. in II. razreda in na posebno pridobitno.

Vsem organizacijam in poedincem. Naznanjamo vsem interesentom, da ne bomo v našem listu v bodoče nobene prireditve in nobene stvari niti direktno niti indirektno omenjali, za katero bi bili izgotovljeni lepaki, letaki, vabila ali kaka druga tiskovina v Jelačinovi tiskarni «Merkur». To je naš odgovor na nesramnosti in brezvestnosti, ki so se tiskale in se še danes tiskajo v tem Jelačinovem podjetju proti naprednim in nacionalnim interesom.

Mestna Orjuna Ljubljana. Četniki IV. čete, II. bataljona (bivša V. rezervna četa) se pozivljajo, da se udeležijo obveznega sestanka dne 13. t. m. ob 20. uri. Na sestanku se pobere tudi prvi obrok za potno blagajno. — Č. k. 347

Občni zbor Špišnega ženskega društva je v nedeljo dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih, Rimska cesta 9. Dnevni red običajen. Članice, pridite! 350

Pasje taksa za leto 1925. v znesku 100 Din za vsakega psa se mora plačati najkasneje do 20. t. m. v mestni blagajni (šolski dvorod št. 2, I.). Kdor si ne bo pravočasno nabavil pasje značke, bo moral plačati takso v dvojnem znesku.

Umrli v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Jospina Oblak, žena umirovljenega sodnega oficijanta, 31 let. — Ivana Božič, zasebnica, 60 let. — Marija Goršič, čevljarjeva žena, 77 let. — Marija Repič, posestnica, 73 let.

Iz Maribora

Amnestija po volitvah. Iz Maribora nam pišejo: Volitve so za nami, polagoma bo treba pozabiti na žalitve onih zapeljanih omejenecv, ki so v dobri veri sledili krivim prerokom. Toda glavnim zgarjarjem nobenega pardona od napredne strani! Med te spada tudi dr. Ravnik! Njegovo infamno pismo o demokratih in blatenje našega Pivka naj ga za dolgo, dolgo izobči iz napredne srede!

Zakaj je bila prepovedana Cerkvenikova drama «V vrtincu»? Poročajo nam, da je bilo po tretji predstavi prepovedano nadaljnje dajanje Cerkvenikove drame «V vrtincu» v mariborskem gledališču. Sinočnji «Taborski» poroča o vzrokih ustavitve iz umetniških krogov sledeče: Gospod župan dr. Leskovar se sicer ne bavi z moderno literaturo, vendar pa je mnenja, da drama «V vrtincu» ni za mariborski oder. Temu mnenju je

dala še poseben poudarek gospa županja ki se je na nekem mestu javno škandalizirala nad bordelom, ki ga je videla pod županovjem svojega moža na mariborskem odru, dasi sicer ne more videti niti strojepiske v mozevi pisarni. Kmalu nato je bila drama prepovedana in moralni ugled Maribora rešen.

Dobrodelna loterija «Doma ubogih». Te dni so se začele razprodajati srečke dobrodelne loterije «Doma ubogih». Srečkanje se vrši dne 10. junija. Glavni dobitek tvori nova enodružinska hiša s 4 sobami, kuhinjo, sobo za služkinjo, kopalnico, šrambo, straniščem, pralnico in drvarnico. Načrt hišice, ki si ga vsak lahko ogleda v trafikah Maribora in okolice, je urejen tako, da se da napraviti namesto enega dvoje nekoliko manjših stanovanj. Hišica se začne zidati spomlad in se oddajo ključa srečnemu posestniku koncem oktobra. Drugi dobitki so kompietna oprava za dve sobi in kuhinjo, tretji pa 1000 kvadratnih metrov velike stavbišče. Poleg nešteti se nahaja še 297 manjših dobitkov. Cena vseh dobitkov znaša 325.000 Din. Cena srečke je 50 Din, ki se jih lahko vplača v obrokih. Srečke se prodajajo po vseh trafikah in nekaterih trgovinah Maribora in okolice. S šestim dobičkom loterije, dalje s sredstvi, ki so že na razpolago ter z nekaterimi prireditvami, ki se že pripravljajo, upa odbor «Doma ubogih» zgraditi že letos najmanj dvoje preprostih, toda okusnih in moderno urejenih stanovanj, v katera se vselite še pred zimo dve družini. Zeleti je, da bi občinstvo pridno kupovalo srečke in skušalo ujeti svojo srečo. S tem bo učinkovito prispevalo k omiljenju mariborske stanovanjske krize. Ta akcija je zamišljena resno in trezno in nima z njo vodja «Moimira» in ostalih stanovanjskih eksperimentov ničesar opraviti.

Iz Celja

Klub esperantistov v Celju opozarja svoje člane, da se vrši prihodnji pouk v klubovi sobi v mali sobi hotela «Evropas» v prtiličju. V pondeljek dne 16. t. m. naj poravnajo vsi zapadlo članarino in šolnino. Hkratu opozarja klub širo javnost, da bo meseca marca otvoril drugi tečaj za poučevanje tega jezika. Ker se bodo za ta tečaj sprejeli samo resni interesenti, ki se bodo z vso vneto posvetili pouku, je klub sklenil v drugi tečaj sprejeti samo 20 učencev esperantizma. Kdor se namerava vpisati v drugi tečaj, naj se osebno zglast pri predsedniku kluba (poslojpe carinarice I. nadstropje, soba 36).

Celjsko olepševalno društvo priredi na pustni tork dne 24. t. m. v vseh spodnjih prostorih Celjskega doma prvo veliko maškaredo, za katero se vrše že danes občezne priprave. Pričakovati je najlepšega občiska posebno, ker uživa to kulturno društvo v mestu in okolici vsled svojega intenzivnega delovanja največje simpatije in zasluži tudi resnično vsestranske podpore.

Prvi mladinski koncert Glasbene Maticе v Celju s predavanjem se vrši v nedeljo dne 15. t. m. ob pol 11. uri popoldne v mali dvorani «Celjskega doma» pod naslovom «Pesem» s sodeiovanjem gđ Milene Verhliceve, koncertne pevke iz Ljubljane in ge. Miree Sancinove, pianistinje. Uvodno besedo povzame g. učitelj in pevovodja g. Ciril Pregelj. Vstopnice se dobivajo v pisarni Glasbene Maticе na Sloškiemv trgu.

Požar v Gaberju pri Celju. V tork dne 10. t. m. okrog 18. ure je nastal v kozoču ge. dr. Dečkove v Gaberju požar, ki se je hitro razširil tudi na drugi v bližini stoječi kozolec ter uto. Ogenj je bil vsled velikega plamena videti daleč naokrog po okolici. Na lice mesta je kmalu prihitele 10 požarnih hramb in sicer iz Gaberji, iz Celja, iz Škofije vasi, iz Trnovelji, Babnega, Teharji, Ljubčeve, Zalca, Drešnjeje vasi in iz Leveca. Rešilna akcija je bila radi pomankjanja vode zelo otežkočena. Pri tej priliki se je pokazalo, kako nujno je potrebno povečati v tem predmestju mesta Celja število hidrantov. K sreči ni bilo nobenega vetra, ker bi sicer bil požar upepelil kljub požrtvovalnemu delu požarnih hramb gotovo še tudi sosednje objekte. Glavni ogenj je bil okrog 20. ure udušen. Kako je požar nastal, doslej še ni dognano. Ga. dr. Dečkova, vdova po znanem slovenskem rodoljubu dr. Dečku, ima vsled nesreče precejšnjo škodo.

Iz Primorja

Smrtina Rosa. V Trstu je umrl v starosti 72 let zdravnik-primarji tržaške mestne bolnišnice prof. dr. J. Nikolič. Pokojnik je bil eden izmed najboljših urologov Italije. Rodom je bil Dalmatinec, študiral pa je v Gradcu in Benetkah.

Puccinijeva proslava v Gorici. V gorškem «Trgovskem domu» so v tork 10. t. m. obhajali proslavo skladatelja Puccinija. Sodelovali so: tenorist Velponec, baritonist Dadaia, sopranistka gđna Dominiko in pevski zbor «Pevskega in glasbenega društva» v Gorici pod vodstvom pevovodje Komela. Prireditve je posetilo slovensko in italijansko občinstvo v zelo velikem številu.

Težka poškodba treh gasilcev. Te dni je nastal v tržaški tovarni maščob v ul. Ulivetto požar. Na pomoč so bili poklicani gasilci, ki so v vestnem izvrševanju svoje napore službe sami zadobili opasne poškodbe. Nevarno opečeni so bili: Listuzzi, Milano in Gasparutti, vsi že v zrelli moški dobi. Ponesrečenje so oddali v bolnišnico.

Izlet na Caven priredi tržaško planinsko društvo v nedeljo, dne 15. t. m., če bo lepo vreme. Odhod iz Trsta z vla-

kom jutraj ob 6.10. povratek zvečer ob 21.20. Izletniki se morajo javiti pri predsedniku društva v ul. F. Filzi 10.

Kdo so nemški voditelji v Mariboru?

Maribor, 12. februarja.
Poročali smo, da cela vrsta Nemcev, oziroma Slovencev zanika svoje dozdevne podpise na nemški kandidadni listi, ki se je fabricirala v odvetniških pisarnah dr. Orosla in dr. Mühleisna. Volitve so pokazale, da so mariborski nemški voditelji zopet prav intenzivno agitirali in pritiskali za nemško škrinjico med našim slovenskim ljudstvom. Ker izgleda, da so v tem volilnem boju celo falzificirali podpise naših ljudi, in želijo to naši ljudje, začenem s podrobnim pričevanjem imen podpisnikov nemške kandidatske liste in čuvarjev nemške škrinjice. Imena so točna, vsakomur na vpogled v volilni aktu pri okrožnem sodišču in bomo torej polagoma imeli natančno evidenco onih, ki še vedno ne morejo mirovati z nemško politiko ter celo falzificirajo podpise Slovencev, da bi pred tujiimi dokazovali nemštvo v mariborski oblasti, čeprav ga ni. In tako so nalovili v čisto slovenskih Ločah 115 kroglic, na Zg. Poškavi 28 itd. Propadli so kljub temu.

V Mariboru so čuvali nemške škrinjice: Dr. Brandstätter, odv. kandidat pri Oroslu; Maks Meglitsch, ključavničar; Hugo Hobacher, zasebnik; dr. Otto Badl, usnjari; Franc Kraizn, ključavničar; Franc Majcen, mizar; dr. Orosel, dr. Leo Gozani, odv. kand.; Anton Plotsch, vrtnar; Frid. Grietz, knjigovodja; dr. Schmie derer, odv. kan.; Fritz Felber, lesni trgovec (dobavlja tudi našim uradom); dr. Mühleisen (žena če nemški zn. zna do bro); Jos. Beranitsch, čevljar; Ivan Sirk, ključavničar; Hans Wernig, seklar; Viktor Nedog, lastnik pralnice (torej posebno priporočljiva firma za Slovence v Gosposki ul.); Alojz Auer, strojevodja v pok.; v Studencih pri Mariboru: Šifko Konrad, prekaljevalec; dr. Juritsch, seveda; Avgust Muster, uradnik v pok.; Anton Ulrich, predelavec (v delavnici lužne železnice?). V Krčevini pri Mariboru: Hans Wegscheider, trgovec (tudi reklama); Herman Sölich, posestnik. V Lajtersbergu: Franz Girstmajer in Josef Senekovitsch, oba posestnika. V Kamnici pri Mariboru: Martin Šarc, železniški delavec in Ivan Wratočko, posestnik. V Limbušu: Ferdo Matjašič, ekonom v Bistrici.

Podpisali so kandidadno listo g. Schauerja sledeči Mariborčani, razen gori navedenih Germanov in renegovatov:

Franc Neger, trgovec s stroji v Slovenski ulici; Pavel Drogenfi, mizar; Maks Ussar, klepar; Julij Primor, vinski trgovec; inž. Rud. Kiffmann (znan po podrtiji v vinarski šoli); Karl Nasko, pisar pri Oroslu; dr. Blanke, dr. Fritz Schurbaum, velemlinar; dr. Wiesthaier, notar v pok.; inž. Herman Reinsner; Valentin Schärer, posestnik v Lajtersbergu. Edvard Schatzl, podmaršal v pok.; Karol Kožuh, brivec v Tattenbachovi ul.; Roman Peikan, trgovec v Gosposki ul. 25; Roman Pachner; Reinbert Martinz, trgovec, Gosposka 2; Ferdo Bamberger, zasebni uradnik, Kopitarjeva 4; Gustav Bernhard, steklar na Aleksandrovci c.; Hoschitz, pisar pri Oroslu; Alojz Hobacher, Sloški trg 16; Karel Wistan, strojni mojster; Janko Lorber, zas. ur.; Guido Sparovitz, posestnik pralnice.

Ze iz tega seznama je razvidno, da hočejo voditi v Mariboru nemško politiko izključno ljudje, ki žive samo od slovenskega denarja in ki jih lahko čez noč zdrobimo, če bi bili le količkaj narodno zavedni in dosledni. Sicer se je po občinskih volitvah geslo «Svoji k svojim» precej dobro obneslo in zato upamo, da bo tudi ta objava dčnih imen zalegla. Vsak Slovenec in zlasti gospodinja si jih naj izreže in dene v gospodinjsko knjigo. Sledijo imena celjskih in ptujških renegovatov in končno podeželska nemškutarja — sami naduti maginati.

Sodišče

Štatvine na železnici. Vsak redovitejši potnik, ki je za svoja potovanja rabil železnice, je gotovo vsaj enkrat v svojem življenju doživel neprijetno presenečenje, da je po nemirno prespani noči pogreši večji ali manjši del svoje potne prtljage. Voznja na železnici je postala predvsem tekom vojne in povojnih let precej nevarna in marsikdo se je že kosal, da je tekom vojnje kdaj stopil na hodnik voza ali celo v bufet postaje. Eden oskodovalcev potnikov je bil tudi železničar in prtljajnik L. V., ki je ogrožal varnost potniške prtljage tekom svoje službovanja na progi Podbrdo - Ljubljana - Karlovac. Na tem razsežnem torišču svojega plodnega delovanja si je v kratkem času pridobil večje zaloge blaga, zlatnine, jedil in utenzilij, tako da bi se mu v kratkem lahko posrečilo otvoriti trgovino s mešanim blagom, da ga ni prihitela oblast, ki mu je ukinila dosedanje delovanje. Ljubljansko deželno sodišče ga je obsodilo na eno leto težke ječe, njegovo ženo in soznalko njegovih pridobitev na 5 mesecev v Mariboru N., ki je ukradene predmete spravljala na podstrešju, pa na 2 meseca težke ječe. Dotičnim lastnikom, ki so znani bodo predmeti seveda povrnjeni; mnogo pa jih je sodniji nepoznanih in njih imen tudi ni bilo mogoče izvedeti od obtožence, ki je vsa dejanja zanikal in trdil, da si je vse stvari nabavil po nakupu.

Iz življenja in sveta

Viharji na zapadu

Iz Nemčije, Nizozemske in Angleške poročajo o novih težkih viharjih, ki so napravili v imenovanih državah ogromno škodo.

V Berlinu je divjal v noči od 9. na 10. m. grozovit orkan, radi katerega se je temperatura znatno izpremenila. Vihar je netal opoko s streh ter razbil nešteto stropov. Ponekod je odtrgal oknom kar po zela krila, ki niso bila dovolj trdna za zavorana proti burji. Tudi iz drugih nemških mest in naselbin poročajo o podobnem divjanju elementov narave.

Na Nizozemskem so viharji napravili največ škode na hišah. Iz Amsterdama javljajo da so bili v noči od ponedeljka za terek ognjegasci neprestano zaposleni. Orkan, ki je divjal nad Amsterdamom je bil tako silovit, da je trgale žlebove s streh. Gasilci so morali vsečo pločevino odstraniti, ker so bili ljudje na ulicah v opasnosti za svoje življenje. Burja je bila tako silna, da se je zamudil ekspresni vlak iz Rotterdama v Amsterdam za cele 4 ure.

Podobne vesti prihajajo tudi iz Velike Britanije. V Londonu se je Temza razlila čez bregove in je poplavlila svojo okolico. Del mesta je izgledal kakor da stoji stalno pod vodo. V Walesu so izstopile reke in so napravile mnogo škode na živini, katera je utonila v valovih.

V ponedeljek so imeli v Newyorku tako gosto meglo, da je prišlo do številnih nesreč. Trčilo je več motornih čolnov in tramvajev. Med prebivalstvom je radi tega nastala silna panika. Več oseb je bilo ranjenih. Radi nekoga karambola je izbruhnil celo požar, v katerem je bilo več ljudi opasno poškodovanih.

Londonski nočni klubi

Pred kratkim je podvel londonski škof pravecati naskok na nočne lokale v svojem revirju. Poslal je notranjemu ministru angleške vlade spomenico, v kateri obtožuje Londončane razvratnega življenja ter zahteva, da se nočni lokali zaprejo, nočni klubi pa prepovejo.

Ta škofov nastop je povzročil splošno senzacijo. Sotrudnik "Daily Newsa" je sklenil obiskati vse nočne klube in lokale, da se na lastne oči prepriča, kakšni škandalosi se dogajajo v Londonu. Ugotovil je to-le:

Večina londonskih nočnih klubov leži v ulicah okraja Pitecadilly. Na zunanji so zelo skromni. Njihovi prostori se nahajajo v globokih dvoriščih. Tudi notranjost klubov je čisto vsakdanja. Na stenah vise navadna ogledala, okoli zidu so mehki fotelji. Vsak lokal ima svoj orkester. Tu se svira, pleše, razgovarja, zabava itd. Gosti naročajo navadno črno kavo, toda dogovorjem natakarije že vedo, da jim imajo prinesiti mesto kave v skodelici whiskey prav navadne kvalitete. Člani klubov so možki in ženske. Gosti plešejo, zbijajo vsakovrstne šale, pijejo in pojejo ter se počutijo čisto domače. Po pravici povedano so ti lokali prav neoljubne naprave. Njih posetniki se obnašajo v gotovih slučajih celo zelo rezervirano.

Gosti, ki zahajajo ponajveč v te klube, so Američani. Londončanov je prav malo med njimi. Kadar namreč pride Američan s parobrodom na Angleško in se parnik zadržava v pristanu, planejo na krov agenti, ki odpeljejo svoje žrtve v svoje luknje. Za Američane so ta zabavišča privlačna posebnost radi tega, ker je v njih mogoče dobiti pižame v neomejeni meri. To je tudi edina privlačna točka londonskih nočnih klubov, radi katerih se je londonski škof tako razburil.

Osemkratni umor

Spomladi L. 1919. sta izginila iz Trebiča na Moravskem brez sledu dva brata, in sicer urar Matija in mizar Jernej Polický. Med prebivalstvom se je govorilo, da sta brata, ki sta veljala za precej premožna, odpotovala v Ameriko. Prav slučajno je bil pred par dnevi odkrit zločin, katerega žrtvi sta postala oba brata.

Sin enega bratov Polický je prišel namreč v gostilni s čevljarjem Karlom Dvoračkem v pogovor, tekem katerega je tudi naneslo, da sta govorila tudi o obeh izginulih bratih. Dvoraček, ki je bil precej vinjen, je namignil, da ve o stvari in da lahko tudi navede, kje sta zakopani njuni trupli.

Mladi Polický seveda ni molčal in je prijavil stvar oblastvom. Orožniki so nato aretirali Dvoračka in ga zaslišali. Dvoraček je izjavil, da je leta 1919. stanoval v Kohnovem mlinu v Trebiču skupaj s čevljarjem Josipom Fejto in njegovo družino. Obe rodbini sta živeli v bednih razmerah. To je najbrže v Dvoračku rodilo načrt, da spravi s sveta oba brata Polická, ki sta, kakor se je izvedelo, dvignila v banki vse svoje premoženje, da bi ga zamejala pri takratnem kolkovanju bankovcev. Dvoraček je res nekega večera povabil Matijo in Jerneja Polického na čaj v svoje stanovanje, kjer tu je omamil s alkoholom. Ko sta oba brata zaspala, ju je ubil s sekirjo, pri čemer mu je pomagal Fejta. Trupli umorjencev sta potem pokopala pod podnicami v Dvoračkovem stanovanju.

Dvoraček je nadalje izpovedal orožniškom, da je že leta 1918. umoril pet Zidov in eno Židinjko, ki so se kot poljski

državljanji takrat nahajali v begunskem taborišču v Trebiču, in jim odvzel vse, kar so imeli. Trupla teh šestih žrtev Dvoračkovih so po njegovi izjavi zakopana v starem, sedaj že popolnoma zasutem potoku ob mlinu.

Orožniki so prijeli Dvoračka, njegovo ženo ter Fejto in njegovega 60letnega očeta, kakor tudi vojaškega begunca Jaroslava Kunsta.

Oblastva so takoj začela iskati trupla Dvoračkovih žrtev v Kohnovem mlinu, toda dolgo zaman. Mislili so že, da imajo opraviti z norcem, ki jih hoče temeljito potegniti. V nedeljo popoldne pa so nenadoma našli kopališče na dvoje že popolnoma razpadli trupel, ki sta bili agnoscirani za brata Polická. Na lobanjah obeh nesrečnežev se še dobro poznajo smrtne rane, ki jima jih je zadal morilec. Iz raznih znakov sklepajo, da se morajo v bližini nahajati trupla ostalih Dvoračkovih žrtev, ki jih sedaj marljivo iščejo.

Po poslednjih vesteh iz Trebiča se je ugotovilo, da so bila trupla umorjencev razsekana in nasoljena v sodih ter prorešena v okolico mesta. Potrjuje se sum, da so Dvoraček in njegovi sokrivci prodajali človeško meso, prav tako, kot je to delal množinski morilec Denke v Münsterbergu v Šleziji. Dvoraček skuša sedaj popraviti svoje izjave oblastvom in prihaja iz protislovja v protislovje, tako da orožniki oziroma preiskovalni sodnik ne vedo dobro, pri čem da so. Mladi Fejta je končno priznal vse. To je imelo za posledico, da je dal preiskovalni sodnik v ponedeljek zapreti nad 18 oseb, ki so zapletene v zadevo.

Kopanje v Kohnovem mlinu in v njegovi okolici se je sedaj ustavilo, dokler ne pride sodna komisija. Mlin stražijo redarji in orožniki.

Odmevi afere zakoncev Lederer

Soproga Lederer, ki sta ubila klobašičarja Kondelko, razsekala njegovo truplo na kose ter ga vrgla v Donavo, sedela v budimpeštanskem zaporu in čakata, da bo preiskava proti njima zaključena. Oblasti so računale, da jim bo mogoče začeti z razpravo proti zločincema že meseca marca sedaj pa se kaže, da se bo stvar zavlekla. Na dan prihaja namreč neprestano nov obremenilni material. Javljajo se nove priče in pri konfrontacijah se kaže, da imata Lederer in njegova žena na vesti mnogo več zločinov kot se je prvotno mislilo.

V najnovejšem času se je potrdila domoveva, da sta Gustav in Mici Lederer umorila tudi tvorničarja s polštvo Borosa. Pred štirimi leti so namreč našli Borosa razčetrtega. Nihče ni mogel doznati, kdo je morilec. Šele ko je prišlo na dan zločinstvo nad Kondelko, so je policiji posvetilo v glavi, da bi morila utegniti biti v zvezi s tem umorom Lederer in njegova žena. Ta sum je bil popolnoma pravičen. Neki Herskowitz, ki nastopa kot priča v tem slučaju, je doprinesel nedvomne dokaze, da je Boros žrtev Ledererjeve žene. Herskowitz je videl Borosa večkrat v družbi Lederer jeve žene in pri konfrontaciji se je doznalo, da je bila Mici Lederer tista, ki je spravila Borosa na oni svet.

Okrutnosti, katere je počel Lederer na Madžarskem kot častnik Prorayovega oddelka, so nezasižane in časopisje objavlja vsak dan nove podatke iz onega časa, ko je strahoval Madžarsko bela reakcija. Lederer je skupno z Avstrijcem Salmom sodil ljudi na brzo roko in jih lastnoročno oglaševal. V Veningju je Salm po Ledererjevih navodilih sklical vsakane na sestanek. Bohnar je tretnajstih ljudi dem naznanil, da je petnajst navzočih obsodjenih na smrt. Nato so častniki izbrali 15 mladih obsodjenih ljudi moshkega spola. 18 kristjanov in 9 židov, katere so imeli na pikl, da so komunisti. 14 so jih pokončali na mestu, petnajste pa je vzal Salm s seboj. Dal je izkopati jama, ki je bila napolnjena z granatami in je hotel, da mladenič skoči vanjo. Ljudje so za to zverstvo pravočasno doznali in mladeniča osvobodili rahljevi rok ter ga oteli srgurne smrti.

Ogromna tatvina draguljev v Milanu

V ponedeljek, dne 9. t. m. se je raznesel po Milanu glas, da je okradena največja draguljarska prodajalna v mestu, katere lastnika sta brata Avgust in Silvij Calderoni. Tatovi so odnesli za poldrugi milijon lir briljantov in drugega dragega kamenja.

Draguljarna bratov Calderoni je znana firma. Ze nad 40 let jo vodi komendant Cavazzoni, kateremu pomagajo trije uradniki in več prodajalcev. Zakladnica trgovine se nahaja v posebnem dobro zavarovanem prostoru. Bila je sedaj izvrstno zaščiten pred vlomi in tatvinami. Ravnatelj Cavazzoni je nosil pri sebi ključ glavne blagajne, v kateri so bili shranjeni dragulji, denar in zlato.

V ponedeljek zjutraj so prišli uradniki in prodajalci, kakor običajno na delo. Vrtar je poročal, kakor navadno vsak dan, da je trgovina popolnoma v redu

in da ni opazil nič nenavadnega. In res, tudi uradniki so bili istega mnenja, dokler ni stopil v oddelek za blagajno ravnatelj podjetja. Odklenil je zakladnico, odprl blagajno, navidez je bilo vse v starem redu. Ključavnice so bile nepokvarjene, ključ so prijeli kakor vsak dan. Toda pogled v blagajno je ravnatelja osupnil. Izginilo je več krasnih bogatih nakitov, cele skatle zlata in platine, briljanti in diamanti. Mesto teh je nekdo položil v blagajno koščke tort, z katerimi je hotel preslepiti vodstvo draguljarne. Ravnatelj je bil ves iz sebe. Poklical je komisijo, ki je ugotovila, da so neznanec odnesel za poldrugi milijon lir dragocenosti. Del ukradenega denarja je bil privatna last ravnatelja.

Kdo je dal nagib za to senzacionalno tatvino, še vedno ni mogoče ugotoviti. Sum pada v glavnem na knjigovodjo, ki se je v nedeljo zvečer odpeljal iz Milana v Bergamo. Mož, ki je bil cela desetletja v službi pri tvrdki, je bil doslej korekten uradnik in mu je lastništvo zapušlo zelo delikatne mislje, katere je vselej izvršil v splošno zadovoljstvo. Policija je aretirala vrtarja, ki pravi, da ne ve ničesar. Obenem je bila izdana tirailca za knjigovodjo, katerega se še ni posrečilo prijeti. Nekateri sicer poročajo, da so oblasti izsledile njegovo ženo, osumljenec je pa izginil in ni o njem ne duha ne sluha.

X Rumunski ropar Terente ujet. Glasom nekega telegrama, katerega je prejela policijska direkcija v Bukarešti od varnostnih oblastev v Hamburgu, je ropar Terente, strah in groza nekaterih rumunskih pokrajn, ujet. Razbojnik je zbežal iz Rumunije preko Bolgarije na nemška tla, kjer se je hotel vkrečiti na neki parnik, da se odne lja na njegovem krovu v Ameriko. Oblasti so ga pravočasno zasledile in sedaj se nahaja v ječi. Terente je bil v Rumuniji isto kar pri nas Čaruga, samo s to razliko, da so bili njegovi zločini še grozovitejši.

X Ples pred 100 leti. Plesali so ljudje vedno radi in na pustno nedeljo 1. 1821. so imeli na Dunaju 1600 javnih balov v isti noči. Koliko je bilo še zasebnih plesov, seveda ni zabeleženo. Plesali na so menuete, ekossaise (škot ske ples), tampete (viharne ples) in poloneze. Svečanostna sta bila menuet

in poloneza, ki jo je na dunajskem kongresu zlasti rad plesal car Aleksander ruski. Kot poslednji ples ej bil zlasti priljubljen "narodni ples", ki je bil dunajski valček. Francozom se čisto tuj ples. Sviralce so velike godbe, a razvedljivo so dajale le neštetevine svetle. Plesalci so bili navadno maskirani.

X Epidemija influence v Londonu. V Londonu je obbolelo zadnje dni na tisoče ljudi za influenco, ki pa navadno poteče brez hujših posledic. Mnogo šol je zatvorjenih, ker je zbolela deca za influenco. Doma so morali ostati tudi učitelji, ker i njim bolezen ni prizanesla.

X Nesreča na morju. V nedeljo se je pripetila v Vancouverju v Kanadi, kamor je dospelo japonsko brodovje, velika nesreča. Ladjica poveljniške ladje, na kateri se je nahajalo 150 mož, se je na povratku k "Asami" zaletela v cel knp čolnov in tenderjev in se prevrnila. Pri tem je 17 mornarjev utonilo. Ostale so mogli kljub temi in razburkanim valovom rešiti.

X Diplomati, ki poverjajo denar. Iz New Yorka poročajo, da je dosedanj italijanski konzul v New Yorku Carlo Mariotti moral podati ostavko na svoje mesto, na katerem je bil 10 let. Povoč za odstop je dalo dejstvo, da je mož poveril velike vsote zaupanje mu denarja, ki je bil last italijanske vlade.

X Letalo okenedeljeje Pariz - Čadsko jezero ponesrečilo. Generalni guverner francoske zapadne Afrike javlja brzjavnišni potom, da je letalo častnika Willemina ponesrečilo, ko se je bilo dvignilo v zrak pri Niameyu. Letalski narednik Wandelle je bil pri tem smrti no poškodovan, trije sopotniki pa teško ranjeni.

X Ebert — šest let predsednik republike Nemčije. Dne 11. t. m. je poteklo šest let odkar je izbrala nemška narodna skupščina v Weimaru Friederika Eberta za prvega nemškega državnega predsednika. Kakor znano, je bil Ebertov predsedniški mandat lani zonet podaljšan.

X Etna v filmu. Po večkratnih brezuspešnih poskusih se je italijanskim letalcem končno posrečilo izvršiti posnetke bruhajočega ognjenika Etna. Letalci so se prole dni parkrat približali žrelu na razdaljo petdesetih metrov in so čisto mirno fotografirali vse, kar se je moglo videti.

Okrožje Maribor - Celje

VOILNI OKRAJ MURSKA SOBOTA

BODONCI: SLS 52, Rad 452, Hart 9, NB 17, Zag 2, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 2, Hrib —, Ber —, Strb 2, Mark 3.

CANKOVA: SLS 168, Rad 196, Hart 6, NB 19, Zag 3, Puc 4, Kom —, Nem 1, Rvk —, Soc 2, Hrib 12, Ber —, Strb 1, Mark 4.

DOMANJSEVCI: SLS 5, Rad 41, Hart 194, NB 14, Zag 1, Puc —, Kom 1, Nem —, Rvk 5, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 1.

FOKOVCI: SLS 43, Rad 257, Hart 199, NB 96, Zag 4, Puc —, Kom 1, Nem 2, Rvk 1, Soc 1, Hrib —, Ber 1, Strb 5, Mark 6.

GODEROVCI: SLS 138, Rad 87, Hart 5, NB 15, Zag 1, Puc —, Kom 2, Nem —, Rvk 1, Soc —, Hrib 1, Ber —, Strb —, Mark 2.

GORNJA LENDAVALA: SLS 207, Rad 236, Hart 35, NB 28, Zag 3, Puc 4, Kom 3, Nem 5, Rvk 1, Soc 14, Hrib 18, Ber 2, Strb 3, Mark 27.

GORNJI PETROVCI: SLS 57, Rad 358, Hart 182, NB 14, Zag 4, Puc 1, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber 1, Strb —, Mark 2.

KROG: SLS 405, Rad 51, Hart 8, NB 12, Zag 5, Puc 2, Kom —, Nem 2, Rvk —, Soc 4, Hrib 10, Ber 3, Strb 5, Mark 15.

KUPŠINCI: SLS 110, Rad 107, Hart 34, NB 52, Zag 2, Puc 1, Kom —, Nem —, Rvk 1, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb 1, Mark —.

KANČOVCI: SLS 24, Rad 110, Hart 37, NB 10, Zag —, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

KRIŽEVCI: SLS 7, Rad 111, Hart 57, NB 244, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem 2, Rvk 2, Soc —, Hrib —, Ber 2, Strb —, Mark 1.

KRUPLIVNIK: SLS 63, Rad 257, Hart 1, NB —, Zag —, Puc 1, Kom 1, Nem —, Rvk —, Soc 13, Hrib —, Ber 1, Strb 1, Mark 2.

KUZDOBLANJCI: SLS 85, Rad 275, Hart 16, NB 9, Zag 2, Puc —, Kom 1, Nem —, Rvk —, Soc 2, Hrib —, Ber 1, Strb 33, Mark 20.

MARKOVCI: SLS 105, Rad 94, Hart 12, NB 48, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

MARTIJAŃCI: SLS 183, Rad 160, Hart 163, NB 10, Zag 1, Puc —, Kom 3, Nem 1, Rvk 2, Soc —, Hrib —, Ber 2, Strb 2, Mark 24.

MOŠČANCI: SLS 15, Rad 185, Hart 17, NB 6, Zag —, Puc 1, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb 1, Mark 5.

MURSKA SOBOTA: SLS 146, Rad 169, Hart 77, NB 95, Zag 7, Puc 1, Kom 6, Nem —, Rvk 6, Soc 24, Hrib 1, Ber 1, Strb 8, Mark 64.

PERTOČA: SLS 197, Rad 219, Hart 22, NB 18, Zag 3, Puc —, Kom 2, Nem 24, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber 1, Strb 2, Mark 11.

PEČAROVCI: SLS 137, Rad 216, Hart 38, NB 11, Zag —, Puc —, Kom —, Nem 1, Rvk —, Soc 1, Hrib 1, Ber 1, Strb 1, Mark 1.

PREDANOVCI: SLS 8, Rad 113, Hart 129, NB 28, Zag —, Puc —, Kom 1, Nem —, Rvk 1, Soc 1, Hrib —, Ber 1, Strb —, Mark 18.

PUCINCI: SLS 52, Rad 188, Hart 69, NB 97, Zag 1, Puc 1, Kom 1, Nem 1, Rvk 2, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb 2, Mark 13.

SV. JURIJ I.: SLS 33, Rad 54, Hart 1, NB 1, Zag —, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb 2, Mark 42.

SV. JURIJ II.: SLS 112, Rad 231, Hart 19, NB 17, Zag 3, Puc 3, Kom 3, Nem 84, Rvk 2, Soc 2, Hrib 2, Ber —, Strb 5, Mark 36.

SALOVC: SLS 79, Rad 149, Hart 104, NB 31, Zag 2, Puc 2, Kom —, Nem 3, Rvk 36, Soc 2, Hrib —, Ber 2, Strb —, Mark 3.

TISINA: SLS 186, Rad 68, Hart 4, NB 53, Zag 1, Puc 1, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 4, Hrib 1, Ber 1, Strb —, Mark —.

OKRAJ DOLNJA LENDAVALA

GUMILICA: SLS 357, Rad 11, Hart 1, NB 5, Zag —, Puc 1, Kom 1, Nem 1, Rvk 11, Soc —, Hrib 3, Ber 1, Strb —, Mark 6.

KOBIJCI: SLS 87, Rad 119, Hart 80, NB 88, Zag —, Puc —, Kom 1, Nem 2, Rvk 85, Soc 10, Hrib 1, Ber —, Strb —, Mark 1.

ODRANCI: SLS 357, Rad 54, Hart 2, NB 38, Zag 5, Puc 2, Kom —, Nem 1, Rvk —, Soc 1, Hrib 8, Ber 2, Strb 1, Mark 8.

TURNISČE: SLS 491, Rad 74, Hart 7, NB 80, Zag 3, Puc 2, Kom —, Nem 3, Rvk 10, Soc 1, Hrib 4, Ber 2, Strb —, Mark 6.

POLJANA: SLS 293, Rad 98, Hart 12, NB 18, Zag 1, Puc —, Kom 2, Nem 2, Rvk 3, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 1.

BEITINCI: SLS 880, Rad 68, Hart 4, NB 111, Zag 2, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk 8, Soc 4, Hrib 14, Ber —, Strb 2, Mark 28.

BOGOJINA: SLS 500, Rad 9, Hart 4, NB 27, Zag 2, Puc 2, Kom —, Nem 2, Rvk 6, Soc —, Hrib 10, Ber 1, Strb 4, Mark 8.

BRATONCI: SLS 849, Rad 6, Hart 6, NB 21, Zag 2, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk 2, Soc 3, Hrib 26, Ber —, Strb 2, Mark 6.

ČENTIBA: SLS 16, Rad 423, Hart 10, NB 76, Zag 2, Puc 3, Kom 1, Nem 1, Rvk 15, Soc —, Hrib 4, Ber 1, Strb 1, Mark 8.

ČRENŠOVCI: SLS 675, Rad 130, Hart 5, NB 9, Zag 2, Puc 2, Kom 3, Nem 1, Rvk 5, Soc 5, Hrib 21, Ber 3, Strb 13, Mark 11.

DOBROVNİK: SLS 88, Rad 344, Hart 189, NB 72, Zag 3, Puc —, Kom —, Nem 1, Rvk 24, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb 1, Mark 1.

DOLNJA LENDAVALA: SLS 80, Rad 316, Hart 30, NB 70, Zag 3, Puc 1, Kom —, Nem 6, Rvk 75, Soc 5, Hrib 6, Ber 1, Strb 4, Mark 30.

GABERJE: SLS 93, Rad 412, Hart 45, NB 46, Zag 1, Puc 3, Kom —, Nem 1, Rvk 6, Soc —, Hrib 1, Ber —, Strb 1, Mark 2.

VOLILNI OKRAJ SLOVENJGRADEC. BREZNO: SLS 44, Rad 17, Hart 1, NB 11, Zag —, Puc 1, Kom 1, Nem 18, Rvk —, Soc 2, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

GORTINA: SLS 39, Rad 54, Hart —, NB 3, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem 23, Rvk —, Soc 6, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 1.

KAPLJA: SLS 42, Rad 3, Hart 2, NB 12, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem 21, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

MARENBERG: SLS 39, Rad 60, Hart —, NB 26, Zag 1, Puc 3, Kom 2, Nem 112, Rvk 1, Soc 53, Hrib 1, Ber 1, Strb —, Mark 30.

MUTA: SLS 64, Rad 7, Hart —, NB 14, Zag 1, Puc 1, Kom 1, Nem 42, Rvk —, Soc 162, Hrib 1, Ber 1, Strb —, Mark 7.

PAMEČE: SLS 114, Rad 2, Hart —, NB 3, Zag —, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

PODGORJE: SLS 173, Rad 8, Hart —, NB 16, Zag —, Puc 1, Kom 1, Nem 2, Rvk —, Soc 8, Hrib —, Ber 2, Strb —, Mark 3.

RAZBOR: SLS 94, Rad 5, Hart —, NB 6, Zag —, Puc 3, Kom —, Nem 2, Rvk —, Soc 3, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

REMSNIK: SLS 97, Rad 80, Hart 1, NB 5, Zag —, Puc —, Kom 1, Nem 11, Rvk —, Soc 18, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 2.

RIBNICA: SLS 127, Rad 78, Hart 3, NB 66, Zag —, Puc 1, Kom 2, Nem 8, Rvk —, Soc 25, Hrib —, Ber 3, Strb 1, Mark 3.

SLOVENJGRADEC: SLS 165, Rad 12, Hart —, NB 44, Zag 2, Puc 3, Kom 3, Nem 56, Rvk 2, Soc 9, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 52.

STARI TRG: SLS 221, Rad 14, Hart 1, NB 5, Zag —, Puc —, Kom 2, Nem 2, Rvk —, Soc 6, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 4.

ST. ANDRAZ: SLS 154, Rad 5, Hart —, NB 7, Zag 1, Puc —, Kom 1, Nem —, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

SV. ANTON NA POH.: SLS 11, Rad 22, Hart 1, NB 43, Zag —, Puc —, Kom —, Nem 3, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

SV. PRIMOŽ: SLS 28, Rad 27, Hart —, NB 3, Zag —, Puc 1, Kom —, Nem 2, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

SV. VID: SLS 56, Rad —, Hart —, NB 3, Zag —, Puc 17, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber 2, Strb —, Mark —.

ST. ILJ NAD VELENJEM: SLS 156, Rad 5, Hart —, NB 4, Zag —, Puc —, Kom 1, Nem 1, Rvk —, Soc 9, Hrib —, Ber 13, Strb —, Mark —.

ST. ILJ POD TURJAKOM: SLS 217, Rad 10, Hart 3, NB 12, Zag 3, Puc 23, Kom 4, Nem 1, Rvk —, Soc —, Hrib 4, Ber 90, Strb —, Mark 2.

ST. JANŽ NA VIN. GOR: SLS 138, Rad 1, Hart —, NB 9, Zag 1, Puc 20, Kom 2, Nem —, Rvk —, Soc 4, Hrib —, Ber 10, Strb 2, Mark —.

ST. JANŽ PRI DRAVOGRADU: SLS 142, Rad 66, Hart 1, NB 4, Zag —, Puc 1, Kom 2, Nem 2, Rvk 3, Soc 1, Hrib —, Ber —, Strb 1, Mark 17.

SKALE: SLS 195, Rad 18, Hart —, NB 13, Zag 3, Puc 10, Kom 3, Nem 3, Rvk 1, Soc 16, Hrib 2, Ber 54, Strb —, Mark 1.

SMARTNO OB PAKI: SLS 268, Rad 5, Hart 3, NB 32, Zag 1, Puc 3, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 21, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark 9.

SMARTNO PRI SLOVENJGRADU: SLS 186, Rad 13, Hart —, NB 13, Zag 1, Puc 10, Kom —, Nem 2, Rvk 1, Soc 16, Hrib —, Ber —, Strb —, Mark —.

ŠOSTANJ: SLS 292, Rad 9, Hart —, NB 79, Zag 2, Puc 2, Kom 4, Nem 77, Rvk 9, Soc 12

Gospodarstvo

Borza

12. februara:

Trgovinska bilanca Češkoslovaške

Aktivnost češkoslovaške trgovinske bilance, ki se je tekom celega lanskega leta kljub močnemu izvozu držala na razmeroma nizkem stanju, se je v decembru povečala na 290 milijonov Kč, tako da je letni prebitke dosegel 1160 milijonov Kč, to je za polovico manj kakor l. 1923., ko je znašala aktivnost 2389 milijonov Kč. Pri tem je uvaževati, da se je izvoz v prošlem letu močno povečal ter prekorajl vrednost izvoza v l. 1923. za nič manj kakor za 4,5 milijarde Kč. Da je aktivnost lanske trgovinske bilance vzlic temu zaostala za letom 1923. za okrog 50 odstotkov, izvira iz hredno močnega porasta češkoslovaškega uvoza, zlasti uvoza žita, moke in sploh živil. Češkoslovaška je lani uvozila blaga v vrednosti 15.862 milijonov Kč napram 10.139 milijonom Kč v l. 1923., tako da znaša povisek uvoza ogromno vsoto 5,7 milijarde Kč, to je za več nego 50 odstotkov.

Ogromen del uvoza pade na žita in moko, katerih se je uvozilo za 2355 milijonov Din napram samo 870 milijonom Kč v l. 1923., tako da je bilo treba dati za ta živila 1485 milijonov Kč več nego l. 1923. Uvozila je lani Češkoslovaška žito in moko iz naslednjih držav (po vrednosti v milijonih Kč): iz Madžarske 617, iz Nemčije 470, iz Rumunije 202, iz Avstrije 200, iz Jugoslavije 176, iz Italije 85, iz Poljske 72, iz Amerike 72, iz Anglije 48 in iz ostalih držav 391.

Tudi uvoz drugih živil — razen masti, katere uvoz je padel od 858 na 800 milijonov Kč — se je znatno povečal. Tako je znašal v milijonih Kč uvoz živine 827 (+ 180), živalskih produktov 453 (+ 345), sadja in solivja 519 (+ 185). Vrednost uvoza v teh skupinah dosega torej 2600 milijonov Kč, kar pomeni napram l. 1923. povisek za 650 milijonov Kč. Uvoz teh živil v žitom in moko znaša potemtakem 5 milijard Kč, to je približno ena tretjina od celokupne uvozne vrednosti, ki je 15,8 milijard Kč.

Znatno povečanje beležijo tudi tekstilije, katerih uvoz je znašal vrednost preko 5 milijard Kč, to je za 1,8 milijarde Kč več kakor l. 1923.

Zanimiva je ugotovitev aktivnosti ali pasivnosti češkoslovaške trgovinske bilance napram posameznim državam. Aktivnost napram Avstriji je skoro za enkrat večja kakor celokupni prebitke in je znašala 2278 milijonov Kč (izvoz 3523, a uvoz 1245 milijonov Kč). Napram Angliji znaša prebitke 1138 milijonov Kč in temelji v glavnem na velikem angleškem uvozu sladkorja iz Češkoslovaške (izvoz 1586, uvoz 448 milijonov Kč). Izvoz v Jugoslavijo je dosegel vrednost 830 milijonov, a uvoz iz Jugoslavije 417 milijonov Kč, tako da rezultira aktivnost za Češkoslovaško v znesku 413 milijonov Kč. Dalje je aktivna češkoslovaška trgovinska bilanca napram Rumuniji za 329 milijonov, napram Madžarski za 254 milijonov in napram Švici za 81 milijonov Kč. Napram vsem ostalim državam je češkoslovaška trgovinska bilanca pasivna. Največjo pasivnost izkazuje napram Nemčiji, in sicer 2266 milijonov Kč (izvoz 8317, a uvoz 5583 milijonov Kč). Dalje je bila pasivna napram Franciji za 244 milijonov, napram Holandski za 226 milijonov, napram Italiji za 158 milijonov, napram Ameriki za 171 milijonov, napram Poljski za 150 milijonov, napram Belgiji za 13 milijonov Kč.

Nas zanima predvsem trgovina Češkoslovaške z našo državo. Češkoslovaška je uvažala ogromne količine žita, moke, živine in drugih živil, ki so naši važni izvozni predmeti, vendar pa je to blago dobivala pretežno od drugih in le malo pri nas. Celu iz izrazito industrijskih dežel je uvažala kmetijske prideleke. Zato je naša trgovina tudi razmeroma močno pasivna napram Češkoslovaški. Prizadevanja, da se trgovinski stiki med obema državama povečajo, za nas torej ne kažejo mnogo uspeha.

Tržna poročila

Nevasadska blagovna borza (12. t. m.) ni poslovala radi pravoslavnega praznika.

== Nadaljnji rapidni padec žitnih cen. Iz Chicaga poročajo z dne 11. t. m., da je na tamošnji žitni borzi padla pšenica za maj od 191 na 184. Izvozniki so to priliko porabili in nakupili 1 milijon bushelov za Evropo. Istotako so cene padle na borzah v Newyorku in Winnipegu. Po newyorskih vesteh je padec cen pšenice povzročila neka vodilna trditev s svojim žetvenim poročilom, ki prikazuje prirastek na vidnih zalozah za 4.325.000 bushelov. Omenjeno poročilo trdi, da svetovne zaloge pšenice zadostujejo za svetovno potrebo. V Chicagu so padle cene pšenice od 205, na višje novice v početku t. m., na 184—185, to je za 11 odstotkov. Znatno so se znižale tudi cene rži.

== Vprašanje borze v Sarajevu. Iz Sarajeva poročajo, da se v tamošnjih gospodarskih krogih pričakuje, da bo vlada uvaževala spomenico saraevske zbornice glede ustanovitve borze v Sarajevu zaradi povečanega prometa po otvoritvi železniške proge Užice—Vardiste.

== Bančna insolvenca v Novem Sadu. Nevasadska Zadrzna banka je zaradi

silnega angažmana pri propadli d. d. «Biko» morala ustaviti plačila in bo posila za prisilno poravnavo.

== Jugoslovenski predlog o produkciji opija sprejet od velikih produkcijskih držav. Na mednarodni konferenci o reguliranju produkcije opija je delegat naše vlade podal obširno poročilo o stališču naše vlade in stavlil predlog, ki je bil takoj sprejet od francoske, turške, grške, indijske in perzijske delegacije, to je držav, ki proizvajajo opij v velikih količinah. Ker pa se je stavlil tudi protipredlog, bo trajalo še več dni, preden se bo zadeva rešila.

== Poljska išče naš trg. Poljska vlada si prizadeva, da bi ji rumunska vlada dovolila za prevoz nekaterih vrst blaga na rumunjskih progah 50 odstotni tarifni popust. Gre za polsko uvozno blago v Jugoslavijo in v Bulgarsko ter za uvozno blago Poljske iz teh držav, ki se prevaža preko Rumunije.

== Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 10.200 komadov jeklenih vzdolgovolnih peres (pogoji in vzorci na vpogled pri ekonomskem odeljenju tega ravnateljstva). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije 25. t. m. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 401.000 kg moke; 4. marca pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 190.000 kg ovsa; 6. marca pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave kartonov za vozne karte; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave bakrenih cevi; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave dekstrina; glede dobave indigo-papirja in barve ter glede dobave sivinskih pomb; 24. t. m. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave telefonskega materiala; 26. t. m. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; 5. marca pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave bakrenih cevi. Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

== Prodaja konjskega gnoja se bo vršila v vojašnici 16. artilerijskega polka v Ljubljani 20. t. m. ob 10. dopoldne. Predmetni oglas je v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

== Pretvoritev v delniško družbo. Ljavarna in strojna tvornica «Farmers» v Smederevu se bo pretvorila v delniško družbo.

== Praški mednarodni velesejem (od 22. do 29. marca 1925). Ob priliki velesejma v Pragi bo prišel in l. radio kongres, ki ga organizira Češkoslovaški radio-klub. Obenem bo na velesejmu radiorazstava, na kateri bodo zastopane vse trdnice te stroke iz Češkoslovaške in ostalih industrijskih držav. V programu kongresa se nahaja tudi pregled tvornice «Elektra», radio-postaje na «Petru» in v «Kbelih» ter vojnih radio-telefoničnih delavnice. Pregleda se lahko udeleže tudi posetniki velesejma iz inozemstva.

== Češkoslovaški izvoz piva v Poljsko. Iz Prage poročajo, da so se vršila pogajanja glede češkoslovaškega izvoza piva v Poljsko. Pogajanja niso dovela do povsem pozitivnega rezultata in se bodo najbrže še nadaljevala.

== Za reformo prisilne poravnave v Avstriji. Kakor pri nas se tudi v Avstriji vrši borba za reformo prisilne poravnave. Dočim so pri nas glasovi za popolno odpravo te institucije vedno češči, zahtevalo avstrijski gospodarski krogi, da se določila o prisilni poravnavi poostre v taki obliki, da bodo nudila zadostno zavarovanje proti vsaki zlorabi.

== Snovanje industrijske sanacijske banke na Dunaju. Kakor poročajo z Dunaja, se tamošnji gospodarski krogi pečno z mislijo ustanovitve sanacijske banke, ki bi izposlovala in dajala kredite industriji. Kapital bi se osigural s pomočjo nekaterih denarnih zavodov, Dotheuma in poštne hranilnice.

== Banco d'Italia, italijanski novčanični zavod, bo izplačal 12 odstotno dividendo, to je 60 lir na delnico. Čisti dobiček za lansko leto znaša 76,32 milijona lir.

== Redukcija carinskega multiplikatorja v Madžarski. Madžarski finančni minister je odredil, da se pri plačevanju carine v času do 14. t. m. računa zlata krona za 14,800 mK (dostaj 15,100 mK).

== Uvedba uvozne carine na sladkor v Italiji. Po poročilih italijanskega časopisa bo uvedla italijanska vlada uvozno carino na sladkor v svrhu zaščite domače sladkorne industrije, ki trpi veliko škodo zaradi silih dobav sladkorja iz inozemstva v zadnjih mesecih.

== Znižanje zakonite obrestne mere v Poljski. Iz Varšave poročajo: Finančno ministertvo je izdalo naredbo, po kateri se je določila zakonita obrestna mera s 15 odstot. napram 24 odstot. izza konca avgusta 1924.

== Obtok novčanic v Franciji je po izkazu 5. t. m. narasel za 342,8 milijona na 40.858,7 milijona frankov.

== Obtok novčanic v Angliji se je po izkazu 29. januarja povečal za 1 milijon na 125,5 milijona funtov Sterlingov.

== Konkurz ameriških bank so po vesti iz Newyorka dosegli v lanskem letu število 107.

LJUBLJANA. (Prve številke popravševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupiški zaključki.) — Vrednote: Kranjsko melioracijsko (22), vojna škoda 133 do 0, Celjska posojilnica 208 do 212, Ljubljanska kreditna 235 do 0, Merkantilna 110 do 112 (110), Prašedion 890 do 900, Slavenska 0 do 75, Strojne 0 do 147, Trbovlje 400 do 405, Vevče 100 do 0, Stavbena 280 do 290. — Blago: Zaključek: okroglice, 1 m dolžine, franko nakl. post., 3 vagoni 17 do 18 (17). Ponudbe v približno istem blagu kakor včeraj obilne, a povpraševanje minimalno.

ZAGREB. V efektnih nespremenjen položaj. V večji meri se je trgovala le Jug. — Tendence v devizah nespremenjena. Zaključni tečaj vseh deviz ne izkazuje nikakih znatnejših sprememb napram včeraj. Le deviza na Italijo se je zaradi pomanjkanja blaga neznatno učvrstila. Narodna banka je intervenirala samo v devizi na Italijo in dala neznatne količine. Promet je bil precej slab. Največ se je trgovalo v devizah na Italijo in Prago. Notirale so devize: Dunaj 0,0651 do 0,871, Italija izplačilo 251,125 do 254,125, ček 251 do 254, London izplačilo 200,75 do 203,75, New-York ček 60,375 do 61,375, Pariz 324,5 do 331,5, Praga 178,8 do 181,8, Švica 1175 do 1185; valuta: dolar 59,5 do 60,5; elektri: bančni: Trgo 25 do 27, Eskomptna 109 do 110; Kreditna Zagreb 108 do 110, Hipo 60,5 do 61,5, Jug 102 do 104, Ljubljanska kreditna 235 do 245, Prašedion 890 do 900, Slavenska 73 do 75, Srpska 136 do 137; industrijski: Eksploatarja 59 do 60, Drava 190 do 210, Goranin 30 do 32, Šečerana 740 do 760, Slavek 175 do 185, Slavonija 57 do 58, Trbovlje 385 do 395, Union 500 do 525, Vevče 100 do 120; državni: 7 odst. posojilo 64,5 do 65,5, zararne 25,5 do 26,5, vojna škoda 139 do 140.

BEOGRAD. Borza ni poslovala radi pravoslavnega praznika.

Sport

Občni zbor T. K. Skala se vrši 23. februarja ob 8. zvečer v salonu pri restavraciji pri «Levu».

Zagrebski nogometni sodnik g. Fabris bo, kakor se poroča, sodil nogometno tekmo Švica : Madžarska, ki se vrši 22. marca v Budimpešti. Za to ga je predlagal madžarski nogometni savez. G. Fabris je sodil že dve mednarodni tekmi, in sicer Bratislava : Dunaj in Lvov : Budimpešta.

Demisija tajnika JLS. Kakor doznava «Juturni list», je l. tajnik JLS. z. Graf podal ostavko na to mesto. Svojo demisijo utemeljuje s preveliko zaposlenostjo.

Kongres FIFA. Po dosedaj dospelih priljavah bodo na kongresu FIFA v Pragi sodelovali delegati 45 narodov. Na tem kongresu bodo prvič zastopani tudi delegati Nemčije.

Oxford : Cambridge. Prošlo nedeljo se je vršila tekma med moštvoima imenovanih vseučilišč. Zmagal je Oxford s 4 : 1.

Nurmi odklanja profesionalizem. Nurmi je od znanega managera Tex Rickarda dobil poziv, naj postane profesionalac. Slavnii finski tekač je to ponudbo gladko odklonil.

Uruguaysko nogometno moštvo je 5. februarja odpotovalo iz Montevidea v Evropo.

Perška, znani naš internacionalni sredni napadalec, se je zopet vrnil v svoj stari klub Gradjanjski. Kakor znano, je bil nekaj časa član zagrebske Viktorije.

Angleški nogometaši na Dunaju. Po posredovanju holandskega nogometnega sodnika Boasa se je posrečilo pridobiti znamenito angleško amatersko moštvo Corinthiano za cno tekmo na Dunaju.

Vremensko poročilo

Ljubljana 12. februaria 1925

Ljubljana 206 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblacno (1-10)	Padavine mm
Ljubljana	7.	766,8	+8,5	juz	oblačno	1,3
Ljubljana	14.	765,8	+9,1	jugo vzhod	"	"
Ljubljana	21.	766,6	+7,0	"	"	"
Zagreb	7.	766,6	+8,0	brez vetra	"	"
Beograd	7.	769,1	+4,0	"	"	30
Dunaj	7.			"	"	"
Praga	7.	776,1	+2,0	jugo vzhod	jasno	"
Utemnost	7.					

V Ljubljani barometer višji, temper. visoka. Sonce vzhaja ob 7:20 zahaja ob 17:7

Vremenska napoved za petek: Bolj oblačno, mestoma deževno. Padec temperature, toda še vedno mila.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Ali ste že poslali našo ročnino za "Jutro"?

Tekma se bo vršila prvi četrtak po Veliki noči. Ni še gotovo, ali bodo Angleži nastopili proti kakemu dunajskemu klubu ali pa proti dunajski reprezentanci.

Tudi predsednik dunajskega nogometnega saveza Siegfried Deutsch je sledil predsedniku avstrijskega saveza Volkertu ter podal ostavko.

O čudežnih ozdravljenjih

«Nadaljeval bom svoje delo, čeprav sem bil radi njega obsojen», je izjavil Jean Béziat, čudodelni lečnik iz Avignoneta, o katerim smo v našem listu že poročali. «Moja naloga je, ljudi zdraviti in jih reševati».

Tako in podobno govore in se po tem tudi ravna večina čudodelcev. Oficijelna znanost jih sicer na vse kriplje preganja, toda oni uživajo o kljub temu ali morda baš zato zaupanje vseh obupanih bolnikov in nešteto nesrečnikov jih blagoslovljva. Zakaj?

Človek je k misticizmu nagnjeno bitje, ki ga je vedno težalo po čudovitem in čudežnem; nagnjenje do misterijev živi v nem od pamtveka in kljub velikemu napredku znanosti bo človek vedno veroval v čudež in v nadnaravnost. Zato pa so čudodelci v vseh dobah imeli za seboj množice, ki jim je njihova oblast nad neznanimi silami imponirala.

Večina čudotvorcev so v svojih metodah in doktrinah mistični, to pa zato, ker niso v nobeni panogi znanosti podkovani in vrjujejo slepo le v svojo moč.

Čudodelec iz Avignoneta vpliva na ljudi z molitvijo, s polaganjem rok in s svojim dihom, in množica, ki ga posluša, čuti pri tem, da izhaja od nega fluidi liki čudodelni balzam, ki vstvarja v njih energično voljo za ozdravljenje. Tako se zgodi, da on včasih ozdravi bolnike, nad katerimi so obupali zdravniki, baš zato, ker vzbudi v njih tajinstvene sile, ki bde v podzavesti bolnikov, ter jih z vero še okrepi. Pod takimi okolnostmi tudi ni čudno, da se celo rane brez zaceljijo. Pod vplivom psihe se izpremene namreč tudi fizične okoliščine bolnikov, in mikrobe, ki ovirajo zdravljenje, podležejo.

V Béziatovem načinu zdravljenja ni torej prav nič čudežnega, nič nadnaravnega ali nenaravnega; njegovo zdravljenje temelji zgolj na avtosugestiji. In zato bi zdravniki, namesto da se posmehljivo roga o padarjem in ljudskim zdravnikom, ki zdravijo brez diplome, mnogo bolje storili, če bi se malo pozanimali za njihov način zdravljenja, in potem bi bolje in lažje razumeli čudežni vpliv duše na telo. Pаметen zdravnik bi celo sam svetloval bolniku, naj ne zanemarija čudežnega vpliva svoje volje na organizem. Dajal bi mu: Prav imate, če verujete v čudežno ozdravljeno svoje bolezni; svetišče, ki čudeže izvršuje, pa je v vas samih. Vedite, da mnogokrat zadostuje za ozdravljenje vaša resna volja, ki je za vsako bolezn najučinkovitejše sredstvo.

Zgornji članek je napisal v «Matinu» dr. Pierre Vachet, profesor psihologije na pariški univerzi. Mi mu s svoje strani nimamo ničesar dodati, radi popolnosti pa prinašamo spoda; še članek nekoga drugega francoskega znanstvenika, koljeza ime užiiva v medicinskem svetu vedno sloves. Ime mu je dr. A. Marie in je profesor na univerzi ter primarij v Sainte-Annt.

— Čudodelec iz Avignoneta, pravi dr. Marie, ne trdi, marveč samo domneva, da tiči njegova zdravilska moč v tem, da vzbudi in okrepi v bolniku življensko silo, ki mu pomore v boju proti bolezni. Béziat je prepričan, da se nahaja v vsemirju neizcrpna množina življenske sile (vis vitalis), ki nam je na razpolago, podobno kakor vsebuje naša atmosfera gotovo količino vlage, ki oživi osušen studentec. Mar je ta teorija res tako absurda? Na to vprašanje nam odgovarja doktor Marie:

Psihizem je v vsem, kar živi, tudi v enocelilnem bitju; javlja se kot elementarna življenska sila, ki je neločljivo spojena z živim bitjem, morda celo z rastlinskimi in mineralnim organizmom, če namieč raztegnemo pojem življenja na sile, ki tiče v vsej materiji. Materija brez sile e torej non sens. Od življenske sile do psihizma je dolga pot prehodov in skoraj bi si laže predstavljali psiho brez

Naročite takoj Ljubljanski Zvon za leto 1925.

V novem letniku bo izhajal poleg Kozakovega romana Sentpeter, ki se godi v ljubljanskem predmestju, še Suženj demona roman, mladega priznanega pisatelja; poleg tega razno povesti, novele in eseji.

Ljubljanski Zvon ne sme manjkati v nobeni slovenski družini.

Ljubljanski Zvon, ki izhaja mesečno, velja celo leto s poštno vred 120 Din (za inozemstvo 140 Din). Naroča s pri T. kovnj zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

fizičnega substrata kakor fizični organizem brez življenske sile.

Vpliv duševnosti na telesnost je splošno priznan; vsakdo ve, da bolnik raje vidi doktorja Prijaznega kakor zdravnika Mračnjaka. Že Ambroise Paré je ugotovil, da hitreje ozdravijo ranjenci zmagovite armade kakor pa poražene, kar je bilo ponovno ugotovljeno o priliki svetovne voine. Kjer vsa zdravilska veđa nič ne pomore, tam ustvarja čudeže vera, vera v lastno silo, vera v nadmoč psihe nad materijo.

— Torej Béziatovi čudeži niso povsem neverjetni? vpraša doktorja Marija poročevalca «Matina». Tem nam, ker je njih istinitost nesporna. Toda kako naj bi bil Béziat ozdravil raka, ki je, kakor znano, ozdravljiv le s pomočjo radija ali pa operativnim potom?

Na to vprašanje je odgovoril dr. Marie: — Mesto odgovora naj vam navedem slučaj, ki sem ga doživel sam, na katerega resničnost se torej lahko popolnoma zanesete: Na operacijski mizi je ležala ženska. Zdravnik, ki jo je preiskal, je ugotovil črvecnega raka Prerezal ji je trebuh, da bi odstranil obolen del črevesa, toda uvidel je, da bi bila vsaka operacija brezuspešna in bi povzročila sigurno smrt bolnice. Zato je rano zopet zasil. Ko se je bolnica zavedla, se ji je zdravnik nasmehnil, kakor da je operacija popolnoma uspeša. Ona mu je verjela in je živela od takrat še polnih osem let ter je umrla na povsem drugi bolezni.

Tekma med psi in aeroplani

Mestece Nome na Aljaški je doživelo pred kratkim težke ure. Pojavili so se v njem številni slučaji davice, ki so bili tem težji, ker so sneženi zameli popolnoma onemogočili zvezo mesteca z zaledenim. Od 900 prebivalcev, ki jih ima naselbina, je obolelo 150 ljudi. Ker so metelji onemogočili direktno komunikacijo s svetom, je prebivalstvo prosilo pomoči potam brezičnega brzvoja. Serum za vbrzjavauje so morali peljati v Nome psi, vpreženi v sani in pa aeroplani. Letala so vodili najboljši piloti.

Med psi, ki so vozili sani, in med letalci visoko v zraku, se je razvila pravica tekma, v kateri je šlo za to, kdo bo prvi prinesel pomoč nesrečnemu prebivalstvu. Tekma je končala z zelo zanimivim rezultatom. Aeroplani so se morali vsled slinih viharjev spustiti na zemljo in tako se je zgodilo, da so jih psi s sanmi orekosili. Zveste živali so v 72 urah predlirale 400 milj, daljave. Seveda niso izostale posledice te naporene vožnje. Sirje psi so med potoma poginili, ostala šestorica pa je trpel, naprej kljub silnemu ledenemu mrazu. Prebivalstvo vse Amerike je slojilo te neobičajni tekmi z izredno pozornostjo in ljudje so stivali velike svote, kdo prvi na mesto.

Tatniski medij

V Parizu imajo nov družbeni škandal, o katerem govore povsod na ulici in v salonih. Zadeva se suče okolu tožbe, ki je bila vložena zoper neko žensko, katere je bila znan špiritistični medij. Tej dami so bila odprta vrata v dom vseh očilnih krogov tako dolgo, da je končno prišlo na dan njeno prevarantstvo.

Sivar se je odigrala takole: gospa Picquart se je vedno udeleževala špiritističnih sej v stanovanju bankirja Chedevillea. Bankirjeva žena pa je opazila, da izginjajo, odkar zahaja v hišo gospa Picquart, njeni dragulji drug za drugim. Na neki špiritistični produkciji pa je vstal Chedeville in zaheval o medija, da mu naznani tatu. Na ta poziv pa je Picquart odvrnila, da izvršuje tatvine bankirjev sin.

Bankir je odgovor molče vzel na znanje, njegova žena pa je iz radovednosti odprla torbico medija — in je v svoje veliko začudenje uzrla v njej dragulje, ki so ji zmanjkali baš istega dne. Prižgala je luč in razkrinkala tatvico pred celo družbo, ki je takoj izjavila, da je pripravljena prižati za bankirjevo ženo. Gospa Picquart je kmalu nato prišla pred sodišče, kjer je bilo zasliševanje prič zabeljeno s krepkimi klotutami. Picquartova je bila pred poroto obsojena na štiri mesece jebo in preizkuša sedaj svoje magnetične sposobnosti za debelimi in močnimi židovi mračne temnice.

Darujte za sokolski Tabor!

Zadnja pot Lovra Humra

Jesenice, 11. febr.

V pondeljek so se za našim Lovrom za vedno zaprla groba vrata. Ni mu bilo usojeno, da bi doživel triumf svojega dela. Od vseh strani so prihitali njegovi sobojevniki za nacionalno idejo, zastopniki narodnih društev iz cele Gorenjske, deputacije sokolskih društev iz Kranja, Radovljice, Bleda, Boh. Bistrice, Javornika, Mojstrane, jeseniški Sokol s godbo na čelu, Orjunc iz Kranja, Radovljice, Lese, Bleda, Javornika in Jesenice, prostovoljni gasilni društvi z Jesenic in Hrušice, krajevna organizacija JDS z Jesenic in Javornika, podružnica CMD, jeseniški župan z občinskimi odbori, ter nebroj zastopnikov drugih narodnih in stanovskih organizacij, da spremijo na zadnji poti moža, ki je bil neustrašen borec za zmago nacionalne ideje, dober prijatelj, učitelj in svetovalec vsem, ki so ga poznali, Marsikatero oko je porosilo, ko se je pred hišo žalosti poslovil od pokojnika sobojevnik in brat Jaka Spicer s sledečimi besedami:

«Dragi Lovro! Odprta so se vrata na stečaj, da izpuste iz hiše moža, čegar življenje je bila dolga trnjeva pot. Pred 20. leti si prišel na Jesenice, v puščavo narodne samozavesti. Kako te je bolelo srce, ko si videl v občinskem uradu slovenskega župana, a nemško uradovanje, kako te je zaskočilo, ko si našel v slovenskih knjigah temsko vodstvo. Nisi se strašil robenega boja in presenetil si bez noč Jesenice s slovenskim uradovanjem. Nakopal si si sovražstvo vseh, ki te niso razumeli. Preziral si sovražili so Te in marsikatero trpko je moralo preslišati Tvoje uho. Kijub temu si žel neizprosno po zahtevani poti, vedno v mišlji nacijo in narodno samozavest. Po težkih bojih se Ti je izpolnila Tvoja vroča želja, Jugoslavija, ki si jo tako iskreno ljubil, je zasijala v lepši zarji, odpirajo se nam boljša bodočnost in kakor si bil

popreje neutrudljiv in neustrašen borec za narodno idejo, tako si sedaj, ko so se vršili ljuti strankarski boji, počival, miroval, kakor da bi se zavedal, da je Tvoje delo končano in Tvoja želja izpolnjena. Zatisnil si svoje trdne oči in prepričanju, da boš spal večni sen v domači zemlji, v ljubljeni Jugoslaviji, za katero si žrtvoval vse. Slava Tvojemu spominu! Zdravo.»

Godba Jeseniškega Sokola je zasvirala

turobno žalostinko, pevci pa so zapeli vedno lepo «Vigred» in veličastni sprevod se je pričel pomikati na pokopališče. Ob odprtem grobu je spregovoril pokojnik v slove predsednik krajevne organizacije JDS Dr. Kogoj, nakar so se sokolski, orjunaški in gasilski prapori poklonili blagemu pokojniku. Zadnji žarki zahajajočega solca so obevali vso pokrajino in bližnje gore, ko so v grob, zasut s cvetjem, začele padati grude.

pravila svojo poskušnjo vožnjo na progi Pariz-Nancy-Strasbourg. Lokomotiva je težka 100 ton in lahko vleče vlak 800 ton s stalno hitrostjo 100 kilometrov na uro. Stroj so napravili v delavnih francoske vzhodne železnice v Epernayu in naj služi kot model. Prihodnji poskus bodo napravili na progi Pariz-Riviera. Tender za to lokomotivo, ki porabi ogromno množino vode in 10 ton kuriva, še ni konstruiran. To je sicer največja, najtežja in najmočnejša lokomotiva na evropski celini, ne pa v vsej Evropi. Na Angleskem je na severno-vzhodni železnici v obratu še večja lokomotiva, ki tehta 149 ton in vozi osebne vlake. Največja motorna ladja na svetu. V soboto popoldne so spustili v Hamburgu na račun švedske broderske družbe Brostrom & Sohn veliko motorno ladjo «Svealand» v morje. Ladja, ki je namenjena za prevažanje rude, lahko nosi 20.000 ton blaga in je največja motorna ladja na svetu.

Moderna tehnika

Podzemeljsko električno valovanje

Ze dalj časa je znano, da se lahko tudi v zemlji prenašajo vesti brezžičnim putem. V praksi pa se je naložilo na razne težkoče, ki so ovirale razširjanje (n. pr. v rudnikih) te občekoriste naprave. Pred kratkim so prišle iz Angleške in Amerike vesti, da so te težkoče premagane. V Sheffieldu na Angleskem je družba za brezžično telegrafijo napravila poskus brezžičnega brzojavljenja med zemeljskim površjem in neko naravno votlino v globokosti 90 m in oddaljenosti 3 1/2 km. Razumevanje je bilo dobro. V Združenih državah se je napravil isti poskus, globokost pa je bila 30 m (v rudniku Bruce-ton). Aperati so natančno zaznamovali znake oddajne postaje Pittsburg, ki je bila oddaljena 25 km od rudnika. Poskusi so dokazali, da dolgi valovi zemeljske plasti bolje prodirajo kakor kratki in da so pokončne antene v zemlji boljše kakor vodoravne.

Električni valovi so morali prodreti 15 m debelo plast premoga, dolgot valov je bila 200 do 300 m.

Se bolj poučen je poskus v premogovnem in železnem rudniku in West Keigh pri Manchesteru. Za anteno je služilo ne-

kaj žice, ovite okoli koša dvigala. Kljub taki primitivni napravi se je jako dobro razumelo 30 km oddaljeno oddajno postajo. V globokini 40 m je sprejem skoraj popolnoma prenehal, z večjo globokino je pilogama zopet rastele ter dosegale svojo višino na dnu šahta (260 m). Glas je bil v tej globokini tako močan, da so ga slišali v oddaljenosti 5 m od slušala. Pripomniti je, da niso vplivale na električne valove plasti rude, niti kabel visoke napetosti (2000 voltov) izmeničnega toka. Pomen teh poskusov leži v tem, da se skuša doseči možnost zanesljive brezžične zveze zemeljske površja s podzemeljskimi postajami. S tem bi se olajšala in pospešila reševalna dela pri rudniških nesrečah. V bodočnosti bodo rudniki, ravno tako kakor ladje, opremljeni z brezžičnimi oddajniki in sprejemniki postajami.

Radiotehnika in pouk

Oddelek za vzgojeslove v Združenih državah se ravnar poča z velikim in smelnim načrtom. Mišl se namreč radiotelegrafične postaje, katerih v Ameriki ni malo zaposliti po določenem načrtu z vzgojnimi delom. V Združenih državah je nad dva milijona otrok, ki ne morejo obiskovati šole, radi oddaljenosti svojih stanovanj. Tem se hoče preskrbeti redni

Nova kovina?

Pri raziskovanju močvirnatih tal v severni Nemčiji so našli na neznano kovino, ki se dá, kakor pravijo, vsled svoje izredne čistosti izorno porabiti kot sirovina pri izdelovanju železa in jekla.

Ležišča nove železne sirovine, ki so ji dali ime «bela železna ruda», obstojajo iz nerednih gnezdi, ki se pa raztezajo več tisoč metrov daleč in so približno dva metra debela. Razsežna ležišča dajo sklepati na več stotisoč ton nove rude.

V krogih strokovnjakov dvomijo, da bi šlo pri tej najdbi za doslej neznano železno sirovino. Najbrže bo nova čbela železna ruda identična z že dolgo znano močvirno železno rudo ali limonitom, ki se čisto nahaja med šoto v močvirnatih krajih in je rastlinskega izvora.

Pri tej priliki bodi omenjeno, da se delajo sedaj poskusi, da bi se pridobivalo iz šote olje in koks, s čimer se odpirajo nove možnosti izrabe ležišč šote.

Največja lokomotiva na kontinentu in obenem tudi najmočnejša, je te dni na

Velika izbira najnovjših MODNIH LISTOV za pomlad in poletje 1925. je pravkar došla. V zalogi jih ima knjigarna TISKOVNE ZADRUGE v Ljubljani, Prešernova ul. 54. (nasproti glavne pošte).

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Prvovrsten avtoličar, Iščo se prodajalec, Nočni čuvaj, Boljše dekile, Začetnica, Mlada gospa, Manufakturst, Samostojen kurjač, Sofer, Strojnič, Lepih 100 umetnih razgladilnic za šaljivo pošto nudi za 25 Din, trdnica M. TICAR, Ljubljana.

Krasen gozd, Opremljena soba, Nova hiša, Manjšo hišo ali vilo, Vrt, Lepo posestvo, Brivski inventar, Moško kolo, Forto avto, Nevo spalno sobo, 2 pisarniška prostora, Prostor za delavnico, Stanovanje, Mlad zakonski par, Inženjer išče sobo, Kapital, Trgovski pomočnik, G. Kopač Olga, Gospod, Znanja želi, Svilen turban (čepica), Usnjate zimске rokavice, Dva boljše gospoda.

Alaska, Klavir, Živali, Fazana, Lovci ali lovski družbi, Razno, Agilen trgovec, Hotel «Tražnik», Zahtevajte v kavarnah, javnih lokalih, gostilnah in brivnicah, «JUTRO»

Kupim, Dražba vina, Strogo separirana soba, Majšno sobo, Lepa, velika soba, Stanovanje, Državna uradnica, Opremljena soba, Lepa, velika soba, Dva boljše gospoda.

Izšel je v knjigi Taksni in pristojbinski pravilnik, Kdor plačuje takse in pristojbine, Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54., Podoželske odre opozarjamo na najnovjšo igre iz zbirke Oder: Schönherr, Zemlja, Življenska komedija, 15 Din, po pošti 75 p več. Svoboda-Govekar, Poslednji mož, Veselje dan ali Matiček se ženi, Komedija. 20 Din, po pošti 1 Din več. V kratkem izide: Nučič-Govekar, Narodni poslanec. Naročila sprejema: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

ALEKSANDER DUMAS ZVEŠTOBA DO GROBA (LA DAME DE MONSOREAU)

XX.

ULICA DE LA JUSSIENNE.

Remy popelje svojega bolnika izpod roke, po mestu, skozi več ulic, v nepoznan del mesta ali predmestje, in v neko majhno cerkev, za katero Bussy niti vedel ni. Pove mu, da je to cerkev Egipčanske Marije, in nadaljuje: „Sedaj, monseigneur, ko sta si ogledali cerkveno in njeno zunanost, vstopiva, da si ogledate tudi prav lepe slike na steklu in v cerkveni ladji.“ Bussy pogleda zdravnika in opazi na njegovem licu tako topel in blag nasmešek, da si je sam takoj rekel, da ima doktor nek drugi namen s tem vabilom. Sicer se pa v tej nočni ali večerni uri slike itak niso mogle videti. V cerkvi je bilo še temačnejše, samo nekaj svečic je gorelo, čeprav so se obdržavale baš večernice. Ker pa Bussy proti svojemu pričakovanju ni našel ali videl nič interesantnega ali, kar bi vzbudilo njegovo pričakovanje in neko toplo nejasno slutnjo, hotel je zopet oditi. Ali Remy ga zadrži: „Potrpajte vendar. Večernice gredo h koncu. Če odideva sedaj, jim bova samo na poti!“ Malo pozneje pa pravi: „No, sedaj odhajajo. Storimo tako, kakor drugi, ako vas je volja!“ Bussy je poslušal kakor dete in se obrnil k stebrom, pri katerem je bila pričvrščena škropilnica. Remy napravi znamenje neki ženski, stojeci v vdolbini za stebrom, ta pristopi. Proži Bussyju posodico z blagoslovljeno vodo, Bussy pa se je naglo odmakne, kajti v ženski je spoznal Jerico, strugarico Diane.

Bussy obstane, z iztegnjeno roko, in kar pozabi na znamenje triža. Jerica ga pozdravi in stopa mimo njega, potem pa pride za njo druga dama, vsa v črnino zavita, visokega stasa in prožnega koraka. Pogled nanjo silno vzbudi Bussyja. Sedaj razume, zakaj ga je Remy pripeljal semkaj, in je rad stopal za to ženo, ki je stopala za Jerico. Remy pa se je priključil za svojim gospodarjem, tako da je četvorica stopala drug za drugim.

Jerica vodi po ulici, okrene okrog ogla Rue Montmartre, nekaj korakov po tej ulici in potem v slepo ulico, koncem koje se odprejo neka vrata. Bussy je okleval, naj li tudi on vstopi skozi ta vrata, ki so ostala odprta, a Remy ga vpraša: „No, kaj je, gospod grof? Ali hočete, da vam stopim na pete?“ Diana je stopila mimo Jerice, ne da bi bila okrenila glavo, Jerica pa je obstala na vratih, ko je odklenila. Za Danjo je stopil Bussy. Jerica je za njim zaprla vrata, obrnila in potegnila ključ in odšla z Remyjem. Bilo je okrog osme zvečer, pričetkom maja. Topli zrak je naznanjal spomlad, listje se je razvijalo iz popkov, Bussy se ozre in vidi, da je na vrtiču, širokem kakih štirideset štirijaških stopov. Okrog vrta je prav visok zid, po njem se pa razvija divja trta in mladi bršljan. Te rastline nekoliko ostro in pomladno vonjajo. Dolgi naglji vise iz vdolbin starega samostanskega zidu in njihovi živordeči cveti dehte in razširjajo opojni vonj po vrtu. Mladi mož pa se zave, da je spomlad in da je ves ta vonj in toplota in radost prihajajo iz bližine mlade žene.

Pod grmom jasmina in divje trte na klopi, naslonjeni na cerkveni zid, sedi Diana povešene glave, zardela, zamišljena, zmedena. Roke so jej spuščene, prsti so zgledovali nagljev cvet in posipali njegove drobce po pesku.

Na kostanju skriti slavček se ta hip ogasi in prične svoj oložni, topli, sladko zaljubljeni spev, katerega od časa do časa prekinja s kadencami in vzkliki svojega rodu.

Bussy in gospa de Monsoreau sta sama na tem vrtu. Bussy se približa, Diana dvigne glavo. „Gospod grof, spregovori s plahim glasom, pravzaprav je to skrivanje nedostojno naju. Ako ste me sedaj našli v cerkvi, vas gotovo ni slučaj privedel semkaj.“

„Ne, gospa, Remy me je povedel z doma in me z namigavanji privedel semkaj. a zaklinjam se, da nisem vedel...“

„Napačno ste me razumeli“, nadaljuje Diana turobno, a z milim glasom. Prav dobro vem, da vas je privedel Remy, morda celo s silo.“

„Sila tudi ni to bila. Jaz enostavno nisem vedel, čemu me Remy vodi semkaj.“

„Težka je ta beseda, gospod grof!“ vzdihne Diana in dvigne k njemu svoj vlažni pogled. „Ali ste mi hoteli dati razumeti, da bi ne bili prišli semkaj, če bi bili vedeli, zakaj vas Remy vodi?“

„Gospa!“

„To je naravno, to je prav, gospod, izkazali ste mi izvrstno uslugo, in za vašo dobroto se vam še nisem zahvalila. Dovolite, da se vam zahvalim danes.“

„Gospa!“

Bussy vstane. Tako je omamljen, da ne najde nikakršne misli niti besede.

„Reči sem vam hotela,“ nadaljuje Diana, „da nisem nevaležnica, niti da ne pozabljam. Zaprlosila sem gospoda Remyja, naj mi preskrbi častno možnost razgovora z vami. Sestanek sem jaz napovedala. Oprostite, ako sem storila nekaj, kar vam ne ugaja.“

Bussy položi roko na burno utripajoče srce in pravi:

„Gospa, prosim, ne tako, saj sami ne verujete, kar pravite...“

Misli se polagoma vračajo v ubogo, zlomljeno njegovo srce, blagi večerni vetrič, ki mu prinaša sladke njene besede, odpihava tudi oblake z njegovega čela.

„Vem“, pravi Diana, ki je bila močnejša, ker se je dalj časa pripravljala za ta sestanek, „vem, koliko se je vse dogodilo, odkar sva se zadnjikrat videla. Poznam vašo tankočutnost. Poznam vas in vas visoko cenim. Sodite torej sami, koliko sem morala trpeti pri misli, da bi mogli krivo razumeti moje vabilo.“

„Gospa...“ z muko izdavi Bussy, „že tri dni sem bolan.“

„Vem“, odgovarja Diana z rdečico, ki jo izdaja, da se je zanj zanimala, „vem in sem trpela več kakor vi. Remy me je tolažil, da ni nič opasnega, čeprav je bolezen akutna... Morala sem torej storiti, kar sem storila s tem vabilom, gospod grof. Vidim vas sedaj in zahvaljujem se vam za nežno brigo, katero ste imeli za mene, in za vse, kar ste storili mojemu ubogemu očetu in meni. Verujte, da govorim iz prepornega srca.“

Bussy je samo žalostno klonil z glavo, ne da bi odgovoril. Ni mogel.

„Ali ne verujete mojim besedam?“ vpraša Diana.

„Gospa, ljudje, ki čutijo do drugega prijateljstvo, izkazujejo prijateljstvo, kakor morejo. Vedeli ste onega večera, da sem tudi jaz v palači, v dvoru, in da stojim pred vami. Morali ste začutili moj pogled, uperjen v vas, ali mi ga niste nobenkrat vrnil. Niti z besedo niti s kretnjo niti z znakom mi niste pokazali, da vam je znana moja prisotnost. Morda nimam prav. Morda me niste niti spoznali, saj ste me poprej samo dvakrat videli.“

Diana odgovori s pogledom tako žalostnega očitka, da je Bussyja kar pretreslo.

„Oh, odpustite,“ pravi naglo, „odpustite, gospa. Vi niste običajna žena, kakor so vse druge. Zmeden sem. Ta vaš zakon...“

„Kaj ne veste, kako sem bila vanj prisiljena?“

„Da; ali ta zapreka se je dala laliko odstraniti.“

„Nasprotno, nemogoče je bilo!“

Edini neslišni pisalni stroj
L. C. Smith & Bros, Mod 8.
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6 l.

Josip in Rajko Turk
Speličijsko podjetje
Prevažanje blaga v Ljubljani, os. Ocarinjanje blaga.
Vidovdanska cesta št. 3

prevzema vsakovrstne vožnje blaga, kakor premoga, drv, manufakture, stavbinjskega materiala it. l., po na užitih cenah. Istotam so tudi prvovrstni poročni vozovi (lorani s gumastimi kolesi) po ujemno nizkih cenah na razpoloženje.

posojila oz. družabnike ali kupce
Ponudbe sprejema in pojasnila daje
Gospodarska pisarna, družba z o. z.
Ljubljani, Wolfova ul. 1-11.

Ribiči, pozor! Šila Ribiči, pozor!
SULCE
In žlahtne ribe vseh vrst
plačnje po najvišjih cenah
E. VAJDA, ČAKOVEC
Interurban telefon šte. 59, 3, 4

OGLAS.
Oddaja se mesto
strojnega obratovodje

v večjem rudniku. Reflektanti, ki so sposobni izpolniti spodaj navedene pogoje, se prosijo, da vpošljejo svoje oferte na upravištvo tega lista pod šifro „Strojni obratovodja 1925“

- do 1. aprila t. l.
- Upošteva se strojni inženjerji
- 1.) ki so absolvirali tehnično visoko šolo z drugim državnim izpitom ali inženjersko diplomom;
 - 2.) z najmanj štiriletno prakso v delavnici kake strojne tovarne ali elektrotehničnega podjetja;
 - 3.) z najmanj štiriletnim službovanjem v konstrukcijski pisarni;
 - 4.) s teoretičnim in praktičnim znanjem o v ru darstvu uporabljivih strojnih napravah, izvoznih pripravah in elektrotehničnih napravah;
 - 5.) ki so državljani kraljevine SHS ter obvladajo popolnoma državni jezik.

Tvrška „**DOLENSKO**“ d. d.
za industriju drva v Črnomlju
potrebuje tri cirkulariste, enega paterista in enega prekladalca (Vorreiber) za na-top 1. marca 1925. Prednost imajo samci. — Ponudbe je poslati takoj na „Dolensko“, d. d. Črnomelj, 804-a

Azurira in entia
vse v vseh barvah
Toal Jayer-Cerua
Ljubljana, Džorni trg 1.

Ugledno prvovrstno podjetje v Ljubljani, ki je v polnem obratu ter ima lepo bodočnost
**išče za dobo 1 do 3 let
300 do 500.000 Din posojila.**
Podjetje je neobremenjeno ter znaša realna vrednost 1.000.000 Din. 318-4
Za varnost posojila nudi poleg obremenitve tudi še dobro poročtvo.
Ponudbe z navedbo zneska, načina in dobe amortizacije ter zahtevane obrestne mere, je poslati pod „Sigurna naložitev denarja“ na Gospodarsko pisarno, d. z o. z. v Ljubljani, Wolfova ul. 1/11.

Zadružna hranilnica
registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.
v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 19
sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodneje. Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Daje posojila proti vknjižbi, poročtvo in zastavitvi.

Trgovino z delikatesami
dobro vpeljana, v zelo odda pod ugodnimi pogoji solidnemu in vestnemu strokovnjaku v najem z vsa zaprometnem mestu, se odda in vestnemu strokovnjaku v najem logo vred.
Stanovanje, skladišče in klet v hiši. — Prevzeti je zalogo po dnevnih cenah proti takojšnjemu plačilu — Zaloga je približno za 80.000 Din — Kraj: večje mesto na Gorenjskem. 774-a
Ponudbe naj se vpošljejo pod „Delikatesni trgovec“ na upravištvo „Jutra“.

Trgovina
s špicerijskim in kolonialnim blagom, deželnimi pridelki ter mlinskimi izdelki, žganjem itd. Se zaradi selitve pod ugodnimi pogoji odda v najem solidnemu, izvežbanemu trgovcu, in sicer v večjem mestu na Gorenjskem.
Stanovanje in skladišča v hiši.
Prevzeti je vso zalogo po dnevnih cenah proti takojšnjemu plačilu.
Zaloga je za približno 150.000 do 200.000 Din.
Ponudbe naj se vpošljejo pod „Soliden trgovec“ na upravištvo „Jutra“.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).
Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prenosni in kreditni vsake vrste, eskompt in irkaso menio ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457, 548, 805 in 806 51-a